

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara

Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

KIRÁLYI SZAVAK:

Románának ma inkább, mint bármikor szüksége van valamennyi alattvalójának egy hitben való egyesülésére. Csak mindannyiunknak az újjászületett Románia körül való tömörítése által állhatunk ellen, mint a kőszikla, minden veszélynek és ellen-ségeskedésnek.

Sulyos határincidens Munkácson

Az akciónak sok halottja és sebesültje van. — Magyar tiltakozásra a cseh külügyminisztérium sajnálkozását fejezte ki. — Az esetnek egész Európában éiénk visszhangja van

Budapestől jelentik: A Magyar Távirati Iroda jelenti: Pénteken hajnali 3 óra 40 perckor

cseh sorkatonaság és nagyobb létszámú ukrán szabadcsapat a klastromaljai részen átlépte a csehszlovák-magyar határt és támadást intéztek Munkács ellen.

A támadást három páncélos kocsival vezette be, mögöttük cseh gyalogság haladt Munkács felé. Mintegy ezer méternyi távolságra vonultak be magyar földre és a Munkács közvetlen közelében fekvő Oroszvár felől veszélyeztetették Munkácsot, amikor a magyar határrendeltség közegei, rendőri és pénzügyőri személyek felvették a harcot. A magyar határőrség nem rendelkezett ugyan tankelhárító eszközökkel, de az első páncélos kocsit tekintve részen fegyvergyőzést ért a vezető katonát, aki sebe következtében elvesztette uralmát a kocsi felett és a harci járműt árokba fordította. A legénységet foglyul ejtették. A többi páncélos visszafordult. Ujjanekkor azonban tehergépkocsikon cseh sorkatonák

és pkrán szabadcsapatok tagjai érkeztek, a kik közelharcba bocsátkoztak a magyar határőrökkel és a segítségükre érkezett helyőrségi katonákkal, akikhez a városban levő katonatisztek is csatlakoztak.

TÜZÉRSÉGI TŰZ

Amikor a magyar ellenállás megakadályozta, hogy a támadók bevonulhassanak Munkácsra,

a cseh tüzéség a várost környező magaslatokról tüzelni kezdett és a lövegekben nyolc gránát találatot volt. A hajnali órákban kezdődött ágyútüzelés a város magasabb fekvő pontjait, a Csillagszállót, a városi színházat, a mozgófényképszínházat rongálta meg sulyosabban.

A sorkatonaság és a gépfegyveresek támadása, sőt a tüzéség időnként megújuló tüzelése szinte egész napon át tartott. De a harcban sem magyar páncélos kocsik, sem pedig ágyúk nem avatkoztak bele.

Ki rendelte el Munkács megközelítését

A délelőtti órákban a támadók parancsnoka, egy cseh ezredes találkozót kért a magyar hatósági vezetőkkel, hogy a tárgyalást felvehessék. Magyar részről Szentiványi alezredes és Dudinszky Béla főszolgabíró fehér zászlóval ellátott gépkocsin igyekeztek a cseh állások felé, a gépkocsijuk váratlan gépfegyvertűbe került, úgyhogy Dudinszky nyakán könnyebben meg is sebesült és a gépkocsi csak nehezen ért vissza magyar területre.

Délután 3 órakor Munkácson csehszlovák küldöttség jelent meg,

amelynek két cseh képviselő, egy cseh vezérkari ezredes és alezredes voltak a tagjai. A küldöttség tagjai kijelentették, hogy semmiféle előkészületet támadásról nem tudnak és

ami történt, egy cseh altiszt hibájának tulajdonítható,

aki tévedésből elindította a páncéloskocsikat a magyar határ felé. Miközben a munkácsi városházán a tárgyalások folytak, az ágyúzás nem szünetelt és nem is szűnt meg, mert

délután újabb hat ágyúvédek robbant a város utcáin,

egy katonát súlyosan megsebesítve. A korábbi embervesztés megindította a magyar részről eléggé komoly, amennyiben a harcok során négy magyar tiszt és öt katona halt meg. A csehek részéről öt halottat találtak Munkács közelében, de néhány halottat és sebesültet a visszahúzó támadók magukkal vittek. Az elfogott cseh katonák vallomásából kiderült, hogy a támadásban résztvevő cseh sorkatonaság a 36. cseh gyalogezredhez tartozik, amelynek ezredese

két zászlóalj előnyomulására adott parancsot.

Hozzájuk az ukrán szabadharcosok és a határ, valamint pénzügyőrök is csatlakoztak. A határőrök a 4. határőrszázalaj katonái, akik az ukránokkal együtt intézték támadásaikat.

A magyar kormány az eseményekről érkezett jelentések után azonnal minisztertanácsra ült össze, amely egy órán át tartott. A védelmi intézkedések elhatározásán kívül foglalkozott a diplomáciai lépések folyamatbátételével is és tiltakozását jelentette be a prágai kormánynál, valamint értesítette a történekről a berlini és a római kormányokat.

A prágai álláspont

A Rador prágai jelentése szerint a cseh kormány a munkácsi eseményekről az alábbi hivatalos közleményt adta ki:

Munkács közelében komoly határviszály történt. Az esemény részleteit szigorúan kivizsgáljuk. A prágai magyar követség megbízottja tegnap jegyzéket adott át a külügyminisztériumban és ebben a megtörtént eseményekért a csehszlovák kormányt teszi felelőssé. A külügyminisztérium fenntartotta magának a jogot, hogy a részletes vizsgálat után válaszolhasson, egyben közölte a magyar követség megbízottjával, hogy a cseh-szlovák tiszték érintkezése léptek a magyar tisztekkel és közös bizottság vizsgálja meg az esetet.

VEGYES BIZOTTSÁG SZÁLL KI

A Stefani hírszolgálati iroda jelentése szerint Munkács és környékén befejeződött a fegyveres összetűzés a csehek és a magyarok között. A véres harc előzményeit magyar-cseh vegyes

A mára virradó éjszaka nyugodtan telt el. A városban és a környékén szombat délelőtt is nyugalom volt. A városba megérkezett Korláth Endre főispán és Szekésházy István alispán, akik a helyszínen részletes szemlét tartottak az eseményekről.

Az újabb megállapítások szerint a Munkács ellen intézett támadásnak magyar részről hét halottja van. Cseh részről a magyar területeken négy halottat találtak, ezek közül egy finác, míg három sorkatonát. A munkácsi kórházban kilenc magyar és két cseh sebesült katonát ápolnak.

POLGÁRI TUSZOKAT VITTEK MAGUKKAL A CSEHÉK

A szombat teljes nyugalommal telt el. A hatóságok megállapították, hogy a színházépületen, a mozin és a város legnagyobb szállodáján kívül még vagy 200 ház rongálódott meg a pénzteki ágyúzások következtében.

Megállapítást nyert, hogy a visszaszorított csapatok polgári tuszokat vittek magukkal. Egy házaspárnak sikerült megszökni a tuszok közül.

A Magyar Távirati Iroda jelentést közöl arról, hogy Munkács közelében szombaton a cseh oldalon újabb csapatmozdulatokat végeztek. A Magyar Távirati Iroda hivatalos jelentése szerint a cseh katonaság különböző vas- és hidépítéshez szükséges más anyagokat halmoz föl, nyilvánvalóan azzal a céllal, hogy hidat verjenek a Latorca folyón, hogy azon keresztül átkelhessenek Várkucsra felé.

SAJNÁLKOZÁSÁT FEJEZTE KI A CSEH KORMÁNY

Prágából jelentik: A prágai magyar ügyvivő péntek délután jelent meg a cseh külügyminisztériumban, ahol Chwaikovszky külügyminiszter távollétében Krno követ, a külügyminiszter helyettese fogadta. A magyar ügyvivő írásos jelentést nyújtott át a követnek a munkácsi eseményekről. A jegyzék a továbbiakban felsorolja a munkácsi támadásnál bekövetkezett embervesztéseket és az anyagi károkért a cseh kormányt teszi felelőssé.

Krno követ a jegyzék átvétele után

kormányára nevében sajnálkozását fejezte ki a történekről felett

és kijelentette, hogy magasrangú cseh vezérkari tisztet küldtek ki a támadások megszüntetésére. Javasolta, hogy az esetet közös cseh-magyar bizottság vizsgálja ki a helyszínen és kitalátsba helyezze, hogy a bűnösök elnyerik méltó büntetésüket.

A magyar ügyvivő tudomásul vette a helyettes külügyminiszter kijelentését és kormányára nevében hozzájárult a vegyes bizottság kiküldéséhez. A bizottság a legrövidebb időn belül megkezd működését.

bizottság vizsgálja annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség.

AZ OLASZ LAPOK NAGY CIKKEKET KÖZÖLNEK

Rómából jelentik: A lapok első oldalainon részletesen ismertetik a cseh csapatok által Munkács ellen indított fegyveres támadás lefolyását és annak előzményeit.

A támadás napjaira a prágai és pozsonyi politikai körök és Volosin ruszin miniszterelnök is azt hangoztatták, hogy Magyarország irányában békés szándékaik vannak és ilyen módon akarták kihasználni a magyar nyugalmi helyzetet.

A VÖLKISCHER BEOBACHTER AZ INCIDENSRŐL

Berlinből jelentik: A német lapok is részletesen ismertetik a Munkács elleni támadásokat. A Völkischer Beobachter prágai levelezője közli, hogy a prágai magyar ügyvivő a cseh

külgyminiszteriumnak jegyzéket nyújtott át, amelyben a felelősséget a cseh katonai hatóságokra hárítja.

BERLINI ÉS VARSÓI HANGOK

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: Megbízható prágai helyről szerzett értesülés szerint alaptalanok azok a hírek, amelyek általános mozgósításról és csapatösszehívásról kerülnék forgalomba. Nincsen szó arról, hogy az ország nyugati részéről és Kárpátalja-Ukránába csapatokat szállítanának. Éppen ellenkezőleg, a csehszlovák hadsereg leszereléséről szóló hírek felelnek meg a valóságnak.

Varsóból jelentik: A lengyel lapok tegnap este külön kiadásban ismertették a munkácsi eseményeket. Általános a vélemény, hogy a munkácsi határcsúcsok sokkal nagyobb jelentőségűek az eddigieknél. A lengyel sajtó a Ruzsinszkóban tapasztalható nagy elemleszerhánnyal magyarázza a Munkács elleni támadást.

PROPAGANDA EREDMÉNYE

Berlinből jelentik: A munkácsi incidensről a Deutsche Diplomatische Politische Correspondenz azt írja, hogy az ilyen események nem egyeztethetőek össze a bécsi döntés szellemével. Nem lehet elhallgatni, hogy

az ilyen incidensekért bizonyos propagandát kell felelőssé tenni,

amely még mindig nem tudja abbahagyni, hogy bizonyos igazságokkal ellentétben ne követelje a határok megváltoztatását. Főleg Szlovákia részéről történtek az utóbbi időben olyan kijelentések, amelyek a lakosságban azt a hitet keltik, mintha a bécsi döntéssel még nem mondták volna ki az utolsó szót.

FRANCIA LAPOK VELEMÉNYE AZ INCIDENSRŐL

A francia lapok a munkácsi incidenssel foglalkozva, a következőket írják:

Kedvező eredménnyel végződött Hitler és Beck tárgyalása

Lengyelország nem ellenzi a semleges korridor

LONDONBÓL jelentik: A Daily Telegraph szerint Hitler Beck lengyel külügyminiszterrel történt tárgyalási során biztosította a lengyel külügyminisztert, hogy a Memel-területen és Danzignál figyelembe fogja venni a lengyel érdekeket. Németország az akarja, hogy az ukrán-kérdést ne revolúciós szellemben, hanem evolúciós jelleggel oldják meg. Lehetséges, hogy Lengyelország cseh mintára megengedi Németországnak, hogy a korridoron keresztül autótutat építsen Keletporoszországba.

Párisi lapok úgy tudják, hogy a berchtesgadeni találkozás mindkét félre nézve kielégítő eredménnyel végződött. A „Jour“ azt írja, hogy Lengyelország nem ellenezné egy semleges korridor létesítését, amely Danzig határa mellett húzódná. Ugyanennek a lapnak értesülése szerint Berlinben rövidesen német-litván tanácskozás lesz, amely határozni fog a memeli terület sorsa felett.

Vidrán és Sohodonon gazdag baukszitbányákat fedeztek fel

Lehetővé válik a romániai alumíniumgyártás

A Romániai Geológiai Intézet kiadásában megjelenő folyóiratban, érdekes tanulmány jelent meg arról, hogy Arad megye keleti határában közelében, a már Hunyádban fekvő Sohodon és Vidra községek mellett rendkívül gazdag baukszit bányákat fedeztek fel, amelyek láthatólag 700 ezer tonna baukszitot tartalmaz, de valószínű, hogy ezen mennyiség kétszeresét meghaladó tartalmakkal bír. Dr. Proescu mérnök szerint, a baukszit bányáknak a feltárása olyan mennyiségű kőzetet ad, hogy az évek hosszú sorára biztosítaná a romániai alumínium termelést.

A felfedezés jelentőségét biztosítja az a tény, hogy az alumínium elsőrendű szükségese ahhoz, hogy kivonni tudják. Ma már ez mindenütt könnyen megy. Azok közül a kőzetek közül, amelyekből alumínium vonható ki, elsősorban a baukszit jön számításba. Ez nevét onnan nyerte, hogy Heroult francia vegyész a franciaországi Baux község határában nyert anyagból vont ki először alumíniumot. Ő tulajdonképpen az alumínium felfedezője, bár ebben a dicsőségben osztozkodik Martin Hall, amerikai vegyész, aki vele egyidőben — ugyanabban az évben Amerikában állított elő alumíniumot. Érdekes, hogy mind-

A Libertè: A Németországból érkező hírekből arra lehet következtetni, hogy

Berlin elégedetlen az incidens miatt.

Csehszlovákia, mint azt mindenki tudja, nagy mértékben élvezi a birodalom támogatását, másrészt viszont Olaszországban nem titkolják azt a tényt, hogy a munkácsi incidens súlyos provokáció volt Magyarország ellen.

Az Epoque: Sohasem fogjuk megtudni, hogy mi volt ennek az incidensnek a célja, mert Berlinnek és Rómának egyformán érdeke, hogy a felelősség kérdését elodázzák.

A Populaire hangsúlyozza, hogy

Berlin Prága pártján áll, míg Róma Budapestet támogatja.

Ezek a tények jellemzik a Dunamedencében a hatalmi zónák elosztását.

Az Orde: Schol sincs nyugalom és egyes hatalmak étvágya kielégíthetetlen, míg más hatalmak kiábrándultak. Ez világlik ki a legutóbbi incidensből, amely bizonyára nem lesz az utolsó.

ÚJABB INCIDENS KOLTÁN

Budapestről jelentik: A Magyarországhoz visszakerült Felvidékhez tartozó területeken a cseh propaganda újabb áldozatokat követelt. Kolta községben napok óta folyt az izgatás a magyar uralom ellen. Ennek következtében az ottani csendőrök letartóztatták Ribán Ernő komáromcsehi lakost. Délután 4—5 óra tájban kísérték a letartóztatottat a csendőrségi laktanya felé, majd hamarosan összeverődött 150 főnyi tömeg, amely megtámadta a csendőrszárót, amely oszlásra szólította fel a tömeget. A tömegből többen kövekkel támadták a csendőrökre, a kik, miután mind fenyegetőbb magatartást tanúsítottak, ismét oszlásra szólították fel a támadókat, majd öt lövést adtak le rájuk. A támadók közül hárman megsebesültek. A vizsgálat folyik.

—eredeti dobozban—

meggyógyítja

a náthalázt, megóv a

FERTŐZÉSTŐL!

Sikeres ellentámadásba mennek át a spanyol köztársaságiak

Madridből jelentik: A Havas ügynökség jelenti, hogy a köztársasági csapatok az esztramadurali fronton tovább folytatják sikeres támadásaikat és mindenütt visszazsorították a felkelők csapatait. A köztársasági haderő több fontos stratégiai pontot és helységet visszafoglalt az ellenségtől. Toledo környékén is nagy győzelmeket arattak a köztársaságiak, a felkelők ezen a szakaszon is visszavonulóban vannak.

A NAP HUMORA

KÉT TOALLETT.

Mazsolánél mélyen kivágott ruhában hazaérkezik a színházból. Mazsola, aki otthon már alig várta, hogy az aszony hazajöjjön, álmosan odaszól neki: — Na, fiam, öltözz gyorsan fel, aztán menjünk lefeküdni.

FATALIS MONOGRAMM.

A fiatal Mandula elmegy egy ékszerészhez és hosszan alkuszik egy ezüst cigarettatárcára. Végre megalkuszna és az ékszerész megkérdezi Mandulától:

— Nem parancsolja a tárcában az illető hölgy nevének kezdőbetűit bevésetni?

— Sajnos, — feleli elpirulva Mandula, — azt nem lehet.

— Miért nem?

— Mert az illető hölgyet Weisz Cecíliának hívják.

NYELVTANÓRAN

— Móricka, mondj egy tőmondatot, — kérdezi a tanító.

— A kutya ugat — feleli Móricka.

— Helyes, na most te mondjál egyet, Jakabka,

— A macska nyávog.

— Nagyon jó. Most te mondjál egyet, Izidorka.

— A 16 nyerif.

— Helyes. Na, Samuka, most te mondjál egyet, de valami szepet.

Samuka szípkol egyet, aztán így szól:

— A halottkém hegedül.

BUS VALÓSÁG.

Reszegéné megkérdezi az urat:

— Hogy van az, Adolf, hogy te minden újé után olyan letört vagy?

Reszege busan legyint:

— Most arra gondolok, hogy az évek egyre újabbak lesznek, te meg egyre régiebb

Ő AZ OKA.

Krix újév reggelén találkozik Kraxszal és már messziről rákiált:

— Te, ne kívánj nekem semmit se!

— Miért ne?

— Mert, emlékszem, a tavalyi évet is te kívántad.

Január 19-én lesz Ciano gróf Jugoszláviában

Belgrádból jelentik: Jó forrásból származó hírek szerint Ciano gróf olasz külügyminiszter tiszteletére rendezendő vadászatot nem a bélyei birtokon tartják meg, hanem Zimony közelében. Január 19-én és 20-án Belgrádban fognak megbeszélések és ezek befejezése után kezdik meg a vadászatot

KÖZÖS CÉLOK FELÉ...

Egyre többet halljuk és olvassuk ezt a két szót egymás mellett: zsidóság és kereszténység. Ahol az egyiket említik, ott említeni kell a másikat is, mert a kettő most szorosan összefügg. Valamikor, nem is olyan régen, áthidalhatatlan úr szélesedett a két vallás, a két eszme között, most mintha ez a szakadék megszűlné, keskenyedne és tul teológián és dogmán, valami szolidaritás fejlődne ki.

Püspökök, főpapok, a keresztény és keresztényen egyházak nagytekinthető vezetői hallatják szavukat és bámulatot keltő, melegséget kiváltó beszédekben ítélik el a fa'ok szerint való elkülönülést, hirdetik az evangéliumot meg az isteni tanítást, hogy nem lehet üldözni és megalázni valakit azért, mert zsidónak vagy kereszténynek született és ragaszkodik hitéhez. És ezekben a drámai eseményekkel telt napokban a budapesti zsidó hitközség kétségbeesetten kiált fel: a kereszténységhez fordulunk védelemért!

A zsidóság, amelyet Közép-Európában most törvénnyel és szigorú rendeletekkel különítenek el, amelyet tudatosan és hideg tervszerűséggel taszítanak le, a másik tábortól kér segítséget, a krisztusi nagylelkűségtől, szeretettől és megbocsátástól várja sorsának enyhítését. És ez a másik tábor nem bujik el kényelmesen a hallgatás bástyája mögé, nem elégszik meg a közömbös vállrándítással, hanem kiáll a porondra és szószékéről, közgyűlési teremből, újsághasábról támad, bírál, ítélt és mindenkiféle védelmet. Csatasorba küldi legjobbait, köztük magát XI. Pius pápát, bíborosokat, érsekeket, püspököket, egyházi és világi urakat. Történelmi időkét élünk. A történelem vihara dübörög, megráz bennünket, hullámvérse soha el nem képzelt magasságokba emel és mélységbe taszít. Ez az új történelem, amely Európát átjárja, nemcsak új népvándorlást szervez, hanem megteszi a szendevő zsidó védelmezőjévé és gyámolítójává a kereszténységet.

Nagyon felemelő és megnyugtató a római katolikus és protestáns egyházaknak ez a bátor kiállása. Szinte új hitvallásnak vehetjük a főpapi szavakat. És mindjárt megállapíthatjuk, hogy az egész világ boldogan és kellemesen csatlódott a kereszténységben. Ha visszatekintünk a háború előtti időkre, vagy akár a békekötés utáni első esztendőkre, azt látjuk, hogy a kereszténység lényegében mindig passzív maradt a zsidókérdésben. Tudjuk, hogy a római katolikus egyház tanítása szerint a zsidóságot a kereszténységtől teológiai értelemben csak a messiánumus választja el. A kereszténység részére Jézus Krisztus személyében már eljött a megváltó, a zsidóság pedig várja a Messiást. Az egyisten-imádatban egyek. Beszéltem keresztény főpapokkal, akik azt mondták, hogy történelmi létjogosultsága tulajdonképpen csak két vallásnak van: a zsidónak, amelyből a kereszténység kifejlődött és amely azzal, hogy Jézust adta, tulajdonképpen betöltötte történelmi hivatását, azonkívül a kereszténynek, amely mint egy megreformált és helyes irányba terelődött zsidó vallás terjeszti az igazságot. A római katolikus vallásnak papjai és terjesztői természetesen igyekeznek minden más hiten levőt megkeresztelni, amit senki sem vett zokon, mert ez apostoli parancs teljesítése, de emiatt soha nem volt vita, vagy harc. Róma ezt a kérdést liberálisan kezelte, mindenkinek a lelkiismeretére bízta vallási felfogását és ha eszmei téren a zsidó vallás létjogosultságát talán nem is ismerte el, de a valóságban számolt annak létezésével és soha nem tévedt a politikai antiszemitizmus síkjára. Ideális állapot volt ez, hű kifejezője az elmúlt kor nobilis szellemének. A történelmi igazság kedvéért azt is meg kell jegyezni, hogy sem a római egyház, sem a református, vagy evangélikus lutheránus egyház nem állt ki azelőtt a zsidóság védelmére, mert erre nem is volt szükség. A zsidóság nem mint üldözött faj élt Közép-Európában, hanem egyenrangú nép volt, helyesebben nem is külön népek minősített csoport, hanem csak vallás, amely beolvadni igyekezett abba a közösségbe, amelybe sorsa sodorta. Abban a nyugodt és a mostaninál boldogabb légkörben ez is lehetséges volt, eszébe nem jutott senkinek, hogy problémát csináljon belőle. A világháborúban németországi zsidók is harcoltak a lövészárkokban, sokan kaptak vaskeresztet, mégtöbben fakesztet, ugylátszik akkoriban még nem féltették a német vér, fajiság és szellem „megfertőzését.”

A keresztény egyházak most kiléptek előkelő rezerváltságukból és ez a kiállás az, ami most némileg vizsgálató a nagy szomorúságban. Róma ucv látja, hogy bűn tovább is hallgatnia.

Pius pápa, aki az Istentől a szenvedést és a fájdalmat kapta osztályrészül földi életére, nem nézheti tovább egy nép meggyalázását. Védi azt a zsidót, aki felvette a keresztiséget, mert Mestere tanítása szerint mindenki, aki megért, ugyanugy kereszténynek tekintendő, mint akit születésekor keresztelt meg és védi azt is, aki nem keresztelkedett meg, mert üldözik. Ha a négert kínait, hindut, pogányt üldözik, Jézus követőinek ezeket is védeniük kell, hogyan lehetnének közömbösek azok iránt, akik a Megváltót adták. A szeretet vallása nem tesz, mert nem tehet különbséget ember és ember között. Jézus Krisztus szolgál nem ismernek magasabb és alacsonyabb rendű fajokat, mert mindenki egyetlen népcsaládból származik színre, fajra, meggyőződésre való tekintet nélkül. Róma azt hirdeti, hogy mindnyájan emberek vagyunk és Isten minden embert a saját képására alkotott.

És ugyanezen a fronton találkozik a római katolikus vallással a protestáns vallás is. Ennek nincsen olyan világot átfogó magyarázata, tekintélye és sulya, mint a katolikus kereszténységnek, összetétele és egész gépezete demokratikusabb, számbelileg is kisebb, de a szeretet parancsát itt is ugyanugy követik, mint a másik táborban, amiben semmi különös nincsen, mert csak ritusbeli különbségek vannak közöttük, a Vezér, a Tanító, a Mester itt is csak az, aki kétezer év előtt keresztelést halt színesekért és fehérekért egyformán. A református, ágostai hitvallású, anglikán püspökök találkoznak a katolikus püspökkel a gyűlölet elleni harcban. Mintha megvalósult volna évszázadok vágyakozása, az „egy akol egy pásztor”. Egy szörnyű történelmi tévedés teremtette meg ezt a testvéri összefogást, ez állította egy sorba azokat, akik a politikai célokra több értékelik az emberi méltóságot, megértést, becsülést és szeretetet.

Sajnos, az egyházak tiltakozásának nem lesz meg a kívánt eredménye. A politikai vezérek akarata erősebb, mint a lelki vezérek szelíd figyelmeztetése. Az államok és kormányok élén állók céltudatosak és szavukat nem az evangélium, hanem a gépfegyver támasztja alá. De a

Minden hölgy két nélkülözhetetlen szépségkiesztője a

Khasana arc- és ajkpirosító

Néhány pillanat alatt az arcnak és ajaknak természetes, fiatalos frissességet adnak. Mindkét készítmény idő-, víz- és csókálló.

Diszkrét festés színjaira: Superb, élénkebb színre: Koralle, vagy Karmin.

KHASANA

nemes papi szó azért nem suhan el nyomtalanul. Megmarad a lelkek mélyén és ez ad reményt és vigasztalást arra, hogy a világ nem vesztet el, hogy a betlehemi tanítás nem holt betű, legenda, szájhagyomány, hanem élő valóság.

K. S.

Várakozással néznek Chamberlain utja elé

Az olasz sajtó bizik az angol miniszterelnök közvetítésében.

TOULONBÓL jelentik: Daladier francia miniszterelnök visszatért északafrikai útjáról és szombaton délelőtt 11 órakor érkezett Toulonban a Foch-gőzösn, majd gépkocsival folytatta útját Orange felé.

CHAMBERLAIN MEGIS KÖZVETIT RÓMÁBAN

Rómából jelentik: A német távirati iroda jelentik: Az angol miniszterek tegnapi tanácskozásai után, amelyeket Chamberlain miniszterelnök és Halifax külügyminiszter római útjával kapcsolatosan folytattak, az olasz politikai körök érdeklődése főként odairányul, hogy mit fognak tartalmazni az elkövetkezendő angol-olasz megbeszélések, anélkül azonban, hogy

szabatosan megfogalmazott reményeket fejtenének ki ezeknek a tárgyalásoknak a kimenetelére vonatkozóan.

A lapok hangsúlyozzák, hogy Chamberlain nem hagyta magát eltéríteni semmiféle manóverrel realista béke-politikájától. A Popolo di Roma párisi levelezője azon a véleményen van, hogy Chamberlain nem fogja elmulasztani, hogy ezáltal is a közvetítő szerepét játssza.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph úgy

tudja, hogy Mussolini miniszterelnök a római amerikai nagykövettel folytatott tanácskozásai folyamán hajlandó aktív szerepet vállalni a középeurópai menekültek elhelyezése tekintetében. Mussolini hír szerint befolyást kíván gyakorolni Németországra, hogy járuljon hozzá a zsidó kivándorlók finanszírozásához, hogy a kivándorlók legalább részben magukkal vihessek vagyonukat. Mindezeket felül letelepülési lehetőséget kíván biztosítani a zsidók számára Abesszíniában.

ROOSEVELT KEZDEMÉNYEZTE MUSSOLINI KÖZVETÍTÉSÉT

A Reuter iroda értesülése szerint Roosevelt, Amerika elnöke a közelmúlt napokban Mussolinire küldött üzenetében a zsidókérdés is szerepelt. Amerika elnöke ugyanis arra kérte fel az olasz kormány-elnököt, hogy

járjon közbe több európai állammal a zsidóság kivándorlásának megkönnyítése érdekében.

A római amerikai nagykövet Mussolinitól egyelőre még nem kapott választ Roosevelt üzenetére, azonban a Reuter iroda tudni véli, hogy a Duce hajlandóságot mutatott az Egyesült Államok elnökének kérését teljesíteni és közvetítő szerepét Hitlerrel kezdte meg.

Anglia 200 millió fontot fizetett be a kiegyenlítő alagra

Kétszeresére emelik fel a bankjegykontingenst

Londonból jelentik: Az Angol Bank aranytartálékából 200 millió fontsteringet befizetett a kiegyenlítő alagra a font árfolyamának megrogzítására. Az alsóház ülészakánának megkezdése alkalmával

jóváhagyták ezt az intézkedést, amely az Angol Bank aranytartálékának csökkenését jelenti.

Ezzel a művelettel egyidejűleg a bankjegyforgalmat 200 millió fontról 400 millió fontra emelik. Az intézkedés az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország között létrejött pénzügyi egyezmény végrehajtásának tekinthető és egyben bizonyítja a kölcsönös szelvényújítási politikának is.

Drágán és rosszul étkezik Barcelona

Egy francia orvos beszámolója a katalán főváros életéről

Toulouseból írják: Kalandos utazás után francia földre érkezett Barcelonából egy orvos, kinek a katalán hatóságok semmi áron sem akarták megengedni a távozást. Az ismert orvos érdekes beszámolóban mondta el,

hogyan élnek az emberek a polgárháború kitörése óta Katalónia fővárosában.

Barcelonában a lakosság osztályok szerint étkezik. Nem annyira az osztálytudat miatt, hanem inkább a kapitalista pénzügyi gazdálkodásnak megfelelően. Akinek tele az erszénye, az jót is kaphat a luxushotelekből, akinek azonban csak szűkösen van pénze, az bizony koplal.

A barcelonai kormány hosszú küzdelem után végre

beosztotta a különböző éttermeket és étkeztetési akciókat,

ugy, hogy mindenki megtalálhatja az erszényének megfelelő helyet. Vannak népkonyhák, továbbá étkezők a takarékoskodni kívánók számára, azután tisztviselő éttermek és végül luxuséttermek.

A népkonyhákban étkezik Barcelona lakosságának túlnyomó többsége, miután az embereknek nem telik jobbra. Azok az ebédek, amelyek ezeken a népkonyhákban kapni, nem nagyon jó emlékeket hagynak vissza. Abrosz és asztalkodó természetesen nincsen, sőt pincérek sincsenek, hanem helyettük a szakszervezetek állásnélküli fiatal munkásnői szolgálják ki az étkezőket. Olyan nagy a tolongás a népkonyhák előtt, hogy

két órát is várakozni kell, míg az ember bejuthat.

Bent fel kell mutatni a szakszervezeti tagsági igazolványt és csak azután szolgáltatják ki két és fél pezetaért az egyetlen tál ételből — többnyire levesféléből — álló ebédet.

A takarékoskodni kívánók számára fenntartott étkezőket, A. és B. osztályokba osztották. Az egyikben

öt pezeta az ebéd, a másikban tíz,

a gyakorlatban alig van különbség a menük között: legfeljebb, hogy a 10 pezetas éttermekben néhány mandulát adnak csemegeképpen. Az ebéd levesből és fagyaszott húsból áll. Az utolsó időkben hus helyett mindgyakrabban adnak tengeri halat.

Ezekben az étkezőkben bort is lehet kapni, mégpedig üvegjéért hat pezetaért! Különös, hogy

a bort előre ki kell fizetni, az ebédet azonban csak utólag.

Ezekben az étkezőkben is csak szakszervezeti igazolvány felmutatása után szolgáltatnak ki ebédet. A vendégek túlnyomó többsége egy hónapra előre kifizeti a koszt pénzt, viszont, ha egyik vagy másik nap nem jelenik meg az ebéd idején, a kifizetett ebéd ára kárba veszik.

A legjobb kosztot a tisztviselők éttermeiben lehet kapni. A barcelonai kormány új tisztviselő-osztálya látja egyáltalán a legtöbb hasznát az új rezsimnek. A rengeteg hivatal alkalmazottai magukkal vihetik családtagjaikat is és nem kell szakszervezeti igazolványt felmutatniuk. Az ebéd két fogásból, azonkívül csemegéből áll. Eredetileg kizárólag a tisztviselőosztály tagjai járhatnak ide, később azonban

a nemzetközi dandárok katonái is ide szoktak.

Züllött, féktelen élet kezdődött ezzel, mert a frontról hazatérő nemzetközi milicisták magukkal vitték a tisztviselőéttermekbe könnyűvértü hölgyeiket is.

A luxuséttermek nyitva állanak mindenki számára, akinek pénze van. Itt igazán nem követelnek szakszervezeti igazolványt és az iránt sem érdeklődik senki, hogy kinek miből telik a méregdrága kosztja. A Toulouseba érkezett orvos előadta, hogy közvetlenül elutazása előtt

A kisiparosok és kereskedők könyvvezetési kötelezettsége az új évben

A pénzügyminiszter az 1938—39-es pénzügyi évre (1939. március 31-ig) 200 plusz 100 lei illeték lefizetése ellenében a kisiparosokat és kiskereskedőket mentesítette a naponkénti könyvvezetési kötelezettség alól, illetőleg megengedte, hogy ezek a kisiparosok és kiskereskedők havonként vezessék be ügyleteiket és ezzel kapcsolatban legfeljebb három havi könyvelési restanciát is engedélyezett.

Az új kereskedelmi törvény — amely 1939. március 1-én lép életbe, — az egyedül dolgozó kisiparosokat és kiskereskedőket teljesen mentesíti a könyvvezetési kötelezettség alól, viszont a többi kategóriák számára kötelezővé teszi a főkönyv vezetését is.

A pénzügyminisztérium illetékosztályán most tanulmányozzák, hogy az illetéktörvény rendelkezései miképpen volnának összeegyeztethetőek az új kereskedelmi törvény rendelkezéseivel. Az eddigi kiskivárgott hírek szerint ama kisiparosok és kiskereskedők számára, akiket a kereskedelmi törvény 7. cikke nem mentesít a könyvvezetési kötelezettség alól, az új pénzügyi évben is fenntartják azt a kedvezményt, hogy könyveiket ne naponként vezessék. Ez utóbbiak áprilisban ismét kötelesek lesznek a 200+100 lejes illetéket befizetni az új pénzügyi évre.

A pénzügyminisztérium illetékosztályán egyébként most dolgoznak egyes illetékek megváltoztatásán, illetve emelésén.

A poion

Írta: H.-J. MAGOG

Lucienne Derbois megnézte korárját. Késő volt, nagyon késő. Tanácstalanul nézett körül az országúton. Feleuton lehetett Saint-Maxime és Saint-Tropez között, a nap barátságosan sütött, nem volt tulságosan meleg, az utat szegélyező fák lombjai között látszott a tenger. Milyen ostobaság volt, hogy nem jött autobuszban, hanem gyalog akarta megtenni az utat. Persze kései megbánás: most már tovább kellett baktatnia és alaposan el fog kélni. Igazán kínos.

Hirtelen ötlete támadt: mi lenne, ha megállítana egy autót és megkérné vezetőjét, hogy vigye el Saint-Tropezig? Ez most divatba jött a tengerparton. Fiatalemberek járták be a vidéket és ha elfáradtak, csak ép kiálltak az országút szélére és megállították az első rokonszenves autót s elvitették magukat addig, amíg utuk egyezett az autóséval. „Mit kockáztatok?” — gondolta Lucienne. Legföllebb a vezető néhány gáláns megjegyzést tesz, esetleg egy kicsit megbámul, ezt még el lehet viselni. Elhatározta, hogy megpróbálja a dolgot, de mindenesetre igyekezett rokonszenves sofőrt választani.

Egy darabig állt az országút mentén és bár nem egy autós lassított látára, remélve, hogy megkéri, vegye fel, Lucienne visszariadt a tulságosan vállalkozóképű fiatalemberektől. Szerencsétlenségére, miután több fiatal urvezető félreérthetetlen pillantását semmibe vette, egész sor nagy kocsi jött, a melyben ugyan lett volna hely számára, de vezetőik egyszerűen ügyet sem vetettek kétségbesett intégetésére. Lucienne belátta, hogy ezalatt még később lett és most már kétségtelenül le kell szállítania igényeit. Így tehát nagyot sóhajtott és a legközelebbi urvezetőnek hevesen intgetni kezdett anélkül, hogy megnézte volna, kinek intget.

Mintegy ötvenéves elegáns úr vezette a kocsit. Nagyon barátságosan mosolygott Luciennerre:

— Ugorjon csak fel, kisleány, — mondotta — merre megy?

— Saint-Tropez felé — mondta Lucienne zavartan.

— No, akkor rendben van, arra megyek én is — mondta kedvesen az idősebb ur.

Mint azonban csakhamar kiderült, határozottan kedvesebb volt a kelleténél. Mert étekintve attól, hogy „kisleánynak” szólította Luciennt, ami még megbocsátható öreguraskodó szemtelenség lett volna, később olyan ifjonti ajánlatokat tett Lucienne-nek, hogy a leány kénytelen volt vendéglátójának arcára csattanós pofont mérni. Mire a mérges udvarló egyszerűen kitette a kocsiból:

— Ha úgy találja, hogy csirkefogó vagyok, akkor úgy fogok viselkedni, mint egy csirkefogó: tessék kiszállni, kívül tágasabb! — mondta dühöngve.

— A viszont nem látásra! — vetette oda Lucienne és leszállt.

... Két óra volt, mikor fáradtan kinyitotta annak a villának rácsos kapuját, ahova igyekezett. Sejtette, hogy barátai, akik ebédre, egy órára várták, dühöngeni fognak a késésért.

— Mi történt veled, drágám? — kérdezte lelendezve a háziasszony, mikor belépett — már olyan türelmetlenül vártunk... főleg ez a fiatalember.

Lucienne kicsit elpirult. Az ebédet, amelyre meghívták, abból a célból rendezték ugyanis, hogy találkozhassék azzal a fiatalemberral, aki már az évad kezdete óta udvarolt neki s akinek komoly szándékaiban senki, Lucienne se, kételkedett. Sőt, az

ebédnek csaknem hivatalos, csaknem eljegyzési lakoma-jelleget adott az, hogy René Le Kerval, Lucienne udvarlója megígérte, hogy apját is elhozza, akinek szeretné volna bemutatni választottját.

— Jöjjön gyorsan, — hivta máris René — hadd mutatom be apámnak.

— Ne haragudjék, hogy késtem, — magyarázkodott Lucienne — de képzelje, mi történt velem: az országúton megkértem egy autóst, hogy vigyen el, mert már nagyon késő volt. Mire az oly szemtelenül viselkedett, hogy alaposan nyakonvágta. És így kénytelen voltam gyalog folytatni utamat.

— Gratulálak, — nevetett René — de itt van apám...

Lucienne megkövülve állt meg: René apja nem volt más, mint a felfofozott autós udvarló. Idősebb Le Kerval sápadtan nézett rá.

— Papa, — kezdte René, nem véve észre apja zavarát — bemutatom neked Lucienne Derbois kisasszonyt. De ne bizz szelid pillantásában. Igen elszánt nő, aki éppen az imént pofozott fel egy szemtelen embert, aki...

— Hagyja, René, — mosolygott Lucienne — én már elfelejtettem a történetet és a vakmerő udvarló elnyerte büntetését.

Idősebb Le Kerval megkönnyebbülve felsóhajtott:

— Maga igazán elragadó, kedves Lucienne. S igazan van a vakmerő udvarló valóban elnyerte méltó büntetését...

„TITANIA”

TEJ-SEPARATOR

Timisoara IV., Str. Bratianu 41.

Vezérképviselő:
Ed. KARNER S. A.
mezőgazdasági gépleraka

Megint kopogtatunk az erdélyi házak kapuin . . .

A bucarestii magyar diákok bálja február 18-án

Izléses bál meghívót kézbesített ma reggel a posta. Bucarestből jött ez a finom nyomdai munka, amely közli, hogy a bucarestii férfiszövetség Koós Ferenc köre 1939. február 18-án este 9 órai kezdettel magyar diákbált rendez. A fővárosban tanuló magyar diákok felhívással fordulnak a romániai magyarsághoz, mert a mai nehéz időkben csak úgy tudnak felkészülni a jövőre, ha a társadalom mögöttük áll. Itt közölik a diákok lelkes hangú és megszívlelendő felhívását:

Megint kopogtatunk az erdélyi házak kapuin s belépünk, mielőtt azt mondanánk: szabad. Mert úgy érezzük és hisszük, hogy mi, bucarestii magyar főiskolai hallgatók, nagyon közeli ismerősei vagyunk mindenkinek, aki erdélyi magyar népünkkel lelki közösséget vállalt s felelősséget érez jövőjével szemben.

Az idén kétszeresére gyarapodott számunk s jelentős részét képezik annak a rétegnek, mely a jövőben vezetésre hivatott. Fel is fogjuk az életnek és az időnek üzenetét, avaratát; tisztában vagyunk társadalmi hivatásunkkal s tudjuk, hogy mindezt elsősorban azzal igazolhatjuk, hogy, mint egyének, becsületesen és komolyan véghezvük tanulmányainkat, felkészülésünket. Igen nagy akadály a munkabírásmunkánk szegénységünk. Eddig is szegények voltunk, de most szegénységünk is megkettőszorozódott s bánatosan nézzük súlyos táplálékhiányt, sok diáktestvérünk harcát a könyörtelen gondok valóságával. Ezért kopogtatunk és lépünk be meghívónkkal, melynek vidámságát tetsző oldalain keresztül komoly és mély üzenetet küldünk: most, mikor egy új esztendő küzdelmei előtt állunk, támogatásért fordulunk mindenkihez, aki szavunkat szívvel értette meg, s aki arra szívvel fog válaszolni.

Adjon az Isten boldog új esztendőt!

RENDEZŐSÉG

A bál fővédnökségét gróf Bánffy Miklós, dr. gróf Bethlen György, dr. Bogdan István, dr. Incedy Joksman ödön, dr. Sulyok István, Szász Pál, Ugron István, dr. Varga Béla és Vásárhelyi János vállalták el. Főrendező: dr. András István és Koós Ferenc, a Kör elnöke, Bajkó Barabás bálelnök, Diénes Zsombor alelnök, Nagy Béla titkár, Böjthy András főpénztáros, Dobrai Miklós, Póti Géza pénztárosok, Sárocsy Béla, Zádor Imre, Kiss János ellenőrök, Kiss István, Tóthfalussy Károly cigányvajdák. Ezenkívül 160 tagú rendezőgárda gondoskodik a vendégek kényelméről és szórakozásáról. A hagyományos magyar diákbál iránt országzszerre óriási érdeklődés nyilvánul és azok, akik történetesen nem tudnak a fővárosba utazni, szívesen váltják meg tiszteletjegyüket, tudva azt, hogy ezáltal nemes ügyet támogatnak.

A magyarországi Katolikus Nők pártja a zsidójavaslat ellen

Schlachta Margit volt képviselőnk nagy beszédében a krisztusi hit alapján tiltakozott

Budapestről jelentik: A Katolikus Nők pártja pénteken délután a szociális testvérek színházában tartotta meg ülését, amelyen Schlachta Margit szocialista testvér, volt országgyűlési képviselő nagy beszédében foglalkozott a zsidó javaslatlalt és élesen bírálta annak szellemét és tervezett intézkedéseit. Hangoztatta, hogy a katilicizmus mindenkitől és mindenkire nézve igazságos törvényeket és minden fajra és foglalkozási ágra nézve védelmet kíván. A zsidó kérdést lehet rendezni igazságos eszközökkel és ezt meg is kell tenni. Az igazságtalanság egy olyan humberang, amely visszavág arra, aki azt használja. Katolikus szellemenben kell mérlegelni a dolgot.

Krisztusi hitem alapján tiltakozom az igazságtalanság ellen — mondotta emelt hangon, — majd tovább is kiméletlen szavakkal támadta az Imrédy-kormány újabb javaslatát.

Több felszólalás után a katolikus női párt a zsidó törvényre vonatkozólag több indítványt fogadott el, amelyeket a magyar kormány elé fog terjeszteni. Az indítványok szerint kívánják, hogy a százalék arányszám mennyiségére vonatkozó a törvény értelmében bekövetkező lecsökkentés meghatározott arányban olyan mértékben történjen amilyen arányban a nyil-

vántartásba vett állásokban az arra képesített keresztények ténylegesen pályáznak.

A kikereszeltettekre vonatkozólag is követelik, hogy állapítson meg a kormány méltányosabb szempontokat és azokat,

akik kikereszeltettek és papi pályára léptek, azokat vonják ki teljesen a zsidó törvény rendelkezései alól.

Páris grófja szerint Franciaországnak nincs szüksége fajvédelemre

Megszólt a francia trónkövetelő a zsidókérdésben

Párisból jelentik: Páris grófja a „Curierul Regal” című lapban állást foglal a zsidókérdésben. A francia trónkövetelő úgy véli, hogy Franciaországban nem létezik a zsidókérdés veszedelme.

Franciaország lakóinak szelleme a keresztény érzellettől és emberségtől átított és nincsen szüksége fajvédelemre.

A „Curierul Regal”-ban megjelent cikk kommentá-

jain válaszul Csáky Isván gróf magyar külügyminiszter bemutatkozó beszédére.

— A kedvező atmoszféra kialakulása szempontjából igen előnyös körülmény, hogy Magyar ország bucarestii követe, Bárdossy László dr. őszinte barátja Romániának, amit román politikai körökben általánosan tudnak és jólesően méltányolnak.

A romániai magyar kisebbség, amennyiben a vele való bánásmód tekintetében érvényesül a Gafencu-féle bölcs elgondolás, a legtermészetesebb kapcsolatot hozhatja létre a két nemzet között.

Románnak, úgy mint magyarnak egyaránt kívánna kell tehát, hogy szélesebb látókörű politika érvényesüljön a nemzeti kisebbségek irányában. Amint ez meglesz, akkor nem marad pusztá frázis, hogy boldogabb ujesztendőt kívánunk és remélünk az ország minden lakósa számára.

Ezután ezt kérdeztem dr. Willer Józseftől:

Az államélet új alapokra történt helyezése milyen lehetőségeket hagyott meg a magyarság népi szervezkedésére? Ma a pártorganizáció a tilos és a népi alapon való szervezkedés a megengedett.

— A pártszervezkedések beszűntetése kisebbségi életünkben a problémák egész sorozatát vetette fel. Meg kell mondanom, hogy az elmúlt évben minden cím nélkül továbbra is eljártam a kormány egyes tényezőinél bizonyos kérdések elintézése végett. S ha a kormányférfiak óriási elfoglaltságuk mellett nem mindig értek is rá, hogy velünk foglalkozzanak, eivi kifogást nem emeltek közbenjárásaink ellen és ezzel maguk is elismerték a kisebbségek speciális helyzetét.

— Megerősíti ezt a felfogásomat az a tény is, hogy a miénnkel teljesen azonos helyzetben lévő német barátaim is állandóan meghallgatásra találnak az illetékesek részéről. Most meg olvashattuk a német lapok hasábjain Fabricius barátom figyelmeztetését, amely szerint a kormány éppen azokat a módozatokat tanulmányozza, amelyek a kisebbségek részére is lehetővé teszik a Nemzeti Ujjászűlése és Arcvonalához való csatlakozást. Kívánatos volna, ha magában a Frontban teremtenének számunkra egy kisebbségi alcsoportot, vagy lehetővé tennék egy külön kisebbségi alakulat keletkezését. (Ez időközben meg is történt. A szerk.) Felfogásunkat, amelyet teljesen fed német testvéreink magatartása, nemcsak a köteles önértet támasztja alá, hanem a gyakorlati célszerűség is! S. I.

Kovács György történelmi tanulmánya a bucovinai magyar szórványokról

Egy törzsétől elszakadt nép

Visszélések a visszatelepítésnél. — Kivándorlások Kanadába.
Az orosz haderők Istensegitsben

(III-ik közlemény).

Lovász Sándor minden egykezezte, hogy ellenséges légkört teremtsen a bucovinai magyarok visszatelepítési akciója körül, hiábavalónak bizonyult. Felsorolta vádjait, anélkül azonban, hogy visszhangra talált volna s így miniszteri határozat alapján megtörtént a végleges vétel. Így vásárolták meg a Déva város, Maros-Solymos, Alpestes, Csígyó és Alsó-Farkadin községek határában fekvő magánbirtokokat. Mint minden vállalkozásnál, úgy itt is akadtak nehézségek és visszaélések. Miután a végleges vétel megtörtént, a kormány azonnali intézkedést nevezett ki a megvásárolt birtokokra, akiknek a termőföld szakzerű rendbehozása volt a feladatuk, hogy amikor a telepek megérkeznek, fennakadás nélkül hozzáfoghassanak a munkához. Itt történtek aztán a visszaélések. Ezek az állami intézők elvégezték ugyan a feladatukat, és rendbe is hozták a birtokokat, azonban amikor a bucovinai magyarok Szász István telepítési felügyelő vezetésével megérkeztek, — számszerűen körülbelül 45 gazda — nem a már rendbehozott földekre telepítették le őket, hanem a dévai hegyes oldalakra.

HA A NÉPBE MEGVAN A VALLÁSOSÁG...

Természetesen ez az otromba kijárási rosszul esett az áttelepített bucovinai székelyeknek, éppen ezért küldöttséget menesztettek az illetékes kormánykörökhöz, aminek azonban semmi eredménye nem lett. Amikor már beleuntak a folytonos különvételükbe, egyre-másra kivándoroltak Kanadába, Manitoba állam területén ma hatalmas és szép fejlődésnek indult telepük van. Ugyancsak nagy számban vannak Regina és Hamilton városokban is. A kanadai tudósítások mind arról számolnak be, hogy a 25—30 évvel ezelőtt oda kivándorolt bucovinai székely-magyarok utódainak nagy része közpályán működik, sok közöttük az ügyvéd, pap, tanító.

A tömeges kivándorlás idején a kormányban változások állottak be. Darányi Ignác dr. lemondása után gróf Serényi Béla kapta meg a földművelésügyi tárcát. Az új miniszter levette napirendről a visszatelepítési ügyét. Mindezek dacára a visszatelepítés nem állt meg. Magánosok vették kezükbe és folytatták a visszaélést. 1910-ben indult meg Barcsay Andor országgyűlési képviselő és Szabó Imre pénzügyi számszint magánkezdeményezésére a cserna-keresztúri (Hunyad-megye) és a strigszentgyörgyi telepítés.

Miért volt a bucovinai magyarságnak oly égetően szükséges a visszatelepítés? Aki ismeri ennek a népnek rendkívüli szaporodását, az könnyen megadhatja rá a választ. A bucovinai székelyek nem ismerik, nem tudják mi az „egyke”, vagy pláne „egyse”. Legszegényebb és legzadagabb brül a gyermeknek és Isten ajándékának tekintik. Erdekben nyilatkozott Elekcs Dénés tibeindei lekipásztor legutóbbi ottlétem alkalmával.

„Ha a népben meg van a vallásosság — mondta — akkor szaporodik is. Ellenben, ha továbbra is így tart a szaporodás, szükségszerűen ismét megkezdődik majd a kivándorlás. Az esetleges bekövetkező kivándorlásnak az iránya több, mint valószínű Dél-Amerika lesz és pedig Argentína és Brazília”.

Tehát a szaporodást a vallásosságtól teszi függővé, ami helyes következtetés, mert amíg egy nép hisz Istenben, sohasem fog megtörténni, hogy akár közvetve, akár közvetlenül, saját keze által egy új léleki halálát erőszakkal idézze elő.

Ily módon aztán megtörténhetett az a csodálatosnak tetsző dolog, hogy bármilyen nagy méretű is volt a visszatelepítés, vagy kivándorlás, mégis az ezek következtében beállott hányok rövidesen beteltek.

A borzalmas világháborút megelőző két évben megszünt egy a visszatelepítés, mint a kivándorlás is.

1918-TÓL NAPJAINKIG. MAI KÉP

Elérkezünk a bucovinai székely-magyarok tulajdonképeni történetének utolsó fejezetéhez. Lássuk most már a mai helyzetet. Milyenek a falvak, milyen a nép helyzete, gazdasági, vallási és ezzel kapcsolatban, kulturális téren.

Nagyság és forgalom tekintetében az első helyet mindenesetre Dornesti foglalja el, aztán következik Tíbeni, amely nagyon sokat nyert a vasútállomás révén. Mindkettő a sireti járáshoz tartozik: Radaut-tól észak-kelet felé, mintegy hét kilométerre fekszik Manesti, mely a radauti járáshoz tartozik.

Miután a Lemberg—Cernăuți—Itzkányi vasútvonal megépült, Dornesti vasúti gőcponttá vált, ahonnan egy mellékvonal Radauti—Seletin felé ágazik el. A vasútvonal és az állomás megépítése után sok idegen nemzetiségű vasúti alkalmazott került Dornestibe, így lengyelek, németek és csekély számú rusnyákok. Később a minimumra csökkent, vagy elmentek, vagy pedig beolvadtak a magyarságba. Dornestiben van egy Róth nevű német, ma már teljesen elmagyarosodott család.

Ezek közül a falvak közül a legnagyobb fejlődést Dornesti mutatja fel, ami érthető is, hiszen a Bucuresti—Cernăuți—Lemberg fővonal egyik fontos gőcpontja. Dornestiben van posta, rendőrség, a közeli falvakat magábfoglaló adóhivatal, egy pár vendéglő, borbély.

Tíbeninek szintén van vasútállomása, mely egyúttal a szomszédos Satul-Mare, román-német falu állomása is. A Suceava jobbpartján fekvő Satul-Mare-től csak a folyó választja el. Híd azonban nem köti össze a két falut, mert nem tudnak meggyezni a felépítésre vonatkozóan. Ha történetesen a Suceava folyó meg van áradva, a tíbenieknek Dornestibe kell átmenniük, hogy átmenjenek a folyón Radauti felé, mely a legnagyobb és legközlelőbb piac számukra. Rendszeren egy komp bonyolítja

A bucovinai székely-magyarok gazdasági helyzete

Gazdasági helyzetük nem a legkitünőbbnek mondható. A falvak rendezettek. Mindegyik gazdának meg van a maga kis földje, kis háza, esetleg egy-két lova is. Azonban a termőföldek nem a legjobbak, főleg a vidék hegyes-dombos volta nehezíti meg a mezői munkát. Sokan a vasutnál vannak alkalmazva, mint pályőrök, vasúti munkások, akik mind megtanultak románul. Dornestiben a postás is magyar ember, aki azonban tökéletesen beszéli a román nyelvet is. A lakosok közül sokan vannak, akik románul, németül esetleg oroszul is beszélnek. Megtörténik az is, hogy fávölbbi vidékekre is elmennek dolgozni. Így láttam éppen egyik alkalommal, amint Dornestiből zsákszármra vitték a hozzártatózókat az élelmet a Isabban dolgozó vasúti munkásoknak. Az utóbbi időben nagyon fellendült a vajgyártás is. Nagyon sokan szállítanak káposztát, hagymát, krumplit Moldovába, vagy ahogy ott mondják „Regátba”. Hagymát például Basarabiába is szállítanak. Megterem ugyan ott is, azonban az nagyon csipős. A bucovinai hagymát úgy ezik, mint az almát és „magyar hagymának” nevezik (ceapă ungurească). Beszélgettem az egyik Basarabiában járt gazdával, aki szekérral egészen Báltig elment. Csodálkozva beszélt el, hogy mennyi mindennél van a basarabaiaknak. Van finom boruk; hizott disznó, majorság és marha majdnem minden

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-
ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz, Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

le a forgalmat. Ha azonban a Suceava vize kicsi, akkor egy satul-marei román parasztember kezdetleges hidat tákol össze és azon közlekednek úgy az emberek, mint a szekerek is. A komp is sajátja, de csak akkor használja, ha nagy a víz. A fáradozásért és befektetésért vámot szed, még pedig személyenként 2 lei, szekerenként pedig 4 lei. A szekerek ugyan inkább az alig férdig érő vizen hajtanak át. Cölöpökkel van megjelölve a sekély és szekerek által járható víz. Husz-harminc méter távolságon a szekér a folyó közepén halad hosszszábon a folyással szembe, míg aztán a cölöpök által jelzett irányban a part felé indul és minden baj nélkül kihajt a vízből.

Tíbeni közvetlen szomszédságában dombok emelkednek, melyek közül a legmagasabbat „Kálvária-hegy”-nek nevezi a nép, mert ezen a legmagasabb hegyen áll egy kereszt, ahova aztán a nép a plébános vezetésével minden évben felmegy és ott imádkozik. Ugyancsak a domboldalon terül el a temető is.

háznál van. Nincsen ház, ahol szép fehér buzukenyér ne lenne az asztalon. Ezzel szemben a bucovinaiaknál bizony nagyon sokszor ott találjuk az asztalon a „málét”, ahogy ők nevezik a puliszkát.

Ezenkívül bejárák Suceavat, Radautot, Siretet, Cernăuți, Botosanit, Dorhoit, Fálticentit (vagy ahogy ott mondják Fulicentit), sőt még Moldova fővárosába, Isabba is szállítanak, de inkább csak vajjat. Amint már említettem a vajgyártás az utóbbi időben nagyon fellendült. Nagyon sok háznál ott találjuk a vaj-verbó gépet. Kettőn hárman is társulnak és úgy létszítik el a vajat, amelyet aztán forgalomba hoznak. Mindezekből ennek a népnek élelmessége bünik ki. Jár, jön megy, elad és vesz, mindezt pedig azért, hogy a föld művelésénél beállott hiányokat pótolhassa.

Igy fest tehát ennek a maroknyi magyarnak gazdasági helyzete. Földművelő nép, amely szívelelkelemmel szereti földjét, azonban mit tehet ő róla, ha a silány termékek mellett, kénytelen más jövedelmi forrás után nézni és így a földművelésből teljesen elűtő dolgokkal is foglalkozni.

Eppen ez a rossz gazdasági helyzet kényszerített egyeseket, hogy vándorbotot vegyenek kezükbe és megindulajnak távolabbi vidékekre szerencsét próbálni.

Csáng-Kai-Sek elutasító válasza buktatta meg Konoyet

Támadásba mentek a kínai csapatok

Tokióból jelentik: Az új japán kormányának súlyos nehézségei lesznek úgy bel-, mint külpolitikai téren. A külpolitikai nehézségek abban állanak, hogy Csáng-Kai-Sek a legridegebben elutasította a Konoye herceg által nyújtott békefeltételekről való tárgyalásokat. Az elutasítás-hoz hozzájárult az a körülmény is, hogy az Egye-

sült Allamok és Anglia szigorú hangú jegyzékei Tokióhoz.

Új lelkesedéssel föltötte el a kínaiakat. Nagy csapást mért Konoye herceg politikájára az a sikertelen tárgyalás, amelyet a halászlai egyezmény megújítására a Szovjetlet folytatott. Belpolitikai területén a pénzügyi nehézségek okoznak aggodalmat. Az új költségvetési előirányzat a rendkívüli kiadások figyelembevételével hat milliárd yenes rekordösszeget tett ki.

A kínai csapatok támadást kezdtek Kiang-Cseu helyiség ellen. Japán forrásból azt jelentik, hogy a várost körülkerítették a kínaiak és megtámadták. A 63-ik kínai divízió kérészkolta a Csáng Tang folyón való átkelést és Délmvgatról intézett támadást, míg a szabadcsapatok Északkeletről nyomultak a város felé, amelyért a küzdelem még tart.

LONDONBÓL jelentik: A pénteken tarott minisztertanácsnak a palesztinai kerekasztal-értekezlet ügyén kívül legfőbb tárgya a Japán ellen hozandó intézkedések kérdése volt. Az angol kormány ugyanis már régebben megígérte Washingtonnak, hogy vele együtt fog fellépni Japánnal szemben.

A szovjet készül felmondani a cseh megneemtámadási szerződést

PÁRISBÓL jelentik: A Matin moszkvai jelentése szerint a szovjet prágai ügyvivője tiltakozó jegyzéket nyújtott át a cseh külügyminiszteriumban a dóni közök prágai értekezletének összehívása miatt. Szovjet részről úgy vélik, hogy az értekezlet megtartásának engedélyezése cseh részről Moszkva ellen irányuló barátságosan aktusnak tekinthető. A szovjet-kormány kijelenti, hogy amennyiben Prága továbbra is ellenállásosan lép fel Moszkva ellen, úgy a szovjet kénytelen lesz felbontani a támadást kizáró egyezményt.

A primadonna mulatságos féltékenységi története

Érdekes epizód Elvire Popesco életéből

Párisból írják: A francia újságok ünneplik Elvire Popescot, a román származású híres vígjátéki színésznőt, abból az alkalomból, hogy megkapta a *becsületrendet*. A művésznő évekig volt Louis Verdeuilnek, a népszerű vígjátékírónak a felesége. Ebben az időben történt vele életének egyik legérdekesebb epizódja, amelyet sokszor és szívesen mesélt el társaságban.

Louis Verneuil vérbeli színházi ember volt, temperamentumos, aki tehetségét úgy anyai, mint apai ágon örökölte. (Sarah Bernhardtnak és Sardounak az unokája). A telivér művész szerelmi házasságot kötött szép szőke feleségével és ezt a frigyét sohasem zavarta más, mint a féltékenység. Verneuil tularadó féltékenységgel tüntette ki a feleségét. Gyakran előfordult, hogy lakásukban megszólalt a telefon, a művésznőt kérték a készülékhez, Popesco felvette a kagylót és negyedóránig beszélt — román nyelven. Ilyenkor Verneuil idegesen kérdezte, hogy kivel társalog. Az asszony megnevezte legjobb barátját, a párisi nagy színpadi kiadó ugyancsak román származású feleségét. Verneuil természetesen egy szót sem értett románul és kénytelen-kelletlen elhítte felesége kijelentését.

A rendkívül agilis és szívós író azonban nem elégedett meg ezzel a vallomással és elhatározta, hogy

próbára teszi feleségét. Titokban megtanult románul.

Nem volt különösebb nehézsége a nyelvvel, mert sokoldalú tehetsége mellett nyelvészenek is bizonyult. Alig néhány hónapos tanulás után fellépett Londonban angol nyelven és Berlinben is játszott németül. A berlini kritikusok annyira dicsérték kiértését, hogy vérbeli német színészhez hasonlították.

Teljes egy esztendőn keresztül csapta be az író a feleségét. Amikor az asszony románul beszélt telefonon, közönyös arccal ült mellette és egyetlen szemvillanása sem árulta el, hogy érti a beszédet. Hogy az asszony ilyenkor kivel beszélt és mit mondott, az természetesen sohasem került nyilvánosságra, de annál érdekesebb módon tudta meg Popesco, hogy férje jól bírja a román nyelvet.

A színésznő két esztendőnként lerándult Bucurestibe és a Regina Maria színházban anyanyelvén vendégszerepelt, rendszerint Verneuil sikeres vígjátékjaiban.

Néhány évvel ezelőtt, az urával együtt a „L'Amant de Madame Vidal” című vígjátékot játszották a Theatre de Paris-ban. A primadonna elhatározta, hogy

ezzel a darabbal fog vendégszerepelni Bucurestiben.

Már Párisban kezdte tanulni a románnyelvi szerepét. Az volt a megállapodása a színház igazgatójával, hogy a premier előtt három nappal megérkezik Bucurestibe és résztvesz a próbákban. Így is történt. Az utra Verneuil is elkísérte.

Az író remek tervet eszelt ki. Összejátszott az igazgatóval és megegyezett abban, hogy a bemutató

előadáson ő fogja románul eljátszani a hős szerepét, anélkül, hogy felesége tudná a szerepcserét. Az asszony minden délelőtt rendszeren próbált az együttessel és fogalma sem volt arról, hogy

délután zárt ajtók mögött Verneuil is próbálja a hős szerepét.

Valósággal diszeloadás keretében került színre a darab. A vígjáték első jelenete arról szól, hogy egy gazdag asszonynak, akit Popesco alakított, magántitkárt ajánl egy jóbarátja. Később aztán félszegen belép a hős. Ezt a szerepet játszotta Verneuil Párisban. Amikor a premieren bejelentették az asszonynak az új magántitkárt, és Popesco szerepe szerint tularadó kevésséggel a küszöbön ment és azt mondta: „Jöjjön, jöjjön kedves barátom!” — a közönség megfigyelte, hogy

a primadonna elszápad és nem tudja folytatni a szerepét.

De már fel is ismerték és nagy tapsal fogadták a belépő Verneuil, akinek megjelenése okozta a színésznő különös zavarát. És a francia vígjátékíró ettől kezdve

pompás kiejtéssel, hibátlanul játszotta végig azt, a szerepet,

amelyet franciául sokszázszor alakított.

A színetben Popesco a szó szoros értelmében rosszul lett.

— Hogy tudtad bevágni idegen nyelven ezt a hatalmas szerepet? — kérdezte férjétől franciául.

Verneuil románul válaszolt:

— A nyelv nem idegen nekem, mint hallod, folyékonyan beszélem.

Jól vásárolt...!

Ragyogó arca elárulja mert kellemes érzés a tudat: izben és zamatan mindig változatlan a Rhein pezsgő és bor.

Bizonyos, hogy a házastársak elhidegülése ettől az időtől kezdődött. Nemsokára barátságosan elváltak egymástól, felosztották tekintélyes vagyonukat és Elvire Popesco közel másfélévtizedes Verneuil-kultusz után más írók darabjaiban is fellépett.

A helytartóság öt éves terve szerint

Negyven új templom, számos iskola és községháza, utak, hidak és csatornák épülnek

A királyi helytartóságon tartott közigazgatási értekezlet, amelyen Marta Alexandru királyi helytartó elnökletével résztvettek Temes, Arad, Krassó, Szörény és Hunyad megyék prefektusai, az utépítési felügyelők, valamint a különböző ügyosztályok vezetői, több fontos ügyben hozott határozatot. Így többek között kimondották a sürgősséget a következő utak rendbehozatalára, illetve építésére: Temes megyében Temesvár—Arad, Keglevichháza—Obessenyő, Végvár—Sósd—Móricföld, Temesvár—Zsombolya, Sztamoramicától a jugoszláv határig. Szörény megyében Lugos—Facsád—Déva, Facsád—Birkis—Bégavölgy, Karánsebes—Ruzs. Arad megyében Arad—Tornya-határ, Arad—Kurtics-határ, Arad—Varjas, Capruta—Gurahonc, Hunyad megyében Déva—Solymos, Krassó megyében Resica—Prebul—Ohabica, Kákova—Varas-

dja, Rakasdia—Nikoline, Resica—Kákova. Ezekre az

utépítésekre és a velük kapcsolatos hidépítésekre 197.100.130 leit irányoztak elő.

Elhatározta az értekezlet, hogy a helytartóság területén patakok szabályozására és a vadlázak elvezetésére szükséges

csatornák és szivattyúk létesítésére 77 millió leit fordítanak.

Foglalkoztak a helytartóságnak a közmunkák létesítésére megállapított öt éves tervével is. Elhatározta, hogy ennek a tervnek az 1939—1940 költségvetési évben végződő építkezésre 72.756.000 leit irnak elő. Mindazokban a falvakban, amelyekben az előjáróság és

a jegyzőség bérelt házban működik, község-házát építenek.

Ezek mind egységes terv szerint készülnek. Elhatározta azt is, hogy számos új beteggondozót, iskolát és templomot építenek. A tatarozásra váró templomokat rendbe hozzák, ezenkívül pedig öt év alatt körülbelül

negyven új templomot építenek.

A falusi templomok számára a pátriárchiától egységes tervet kérnek. Templomokat éisősorban a szegény és a telepes községek kapnak.

A közigazgatási értekezlet újból utasította a megyei prefektusokat, hogy az új földkataszter elkészítési munkálatait szorgalmazzák. A kataszter képezi az új földadó kivetésére az alapot. Ebből a földadóból öt százalék a helytartóságot illeti. Ez az összeg jelenleg

évi 123.000.000 leit tesz ki.

A pontos kataszter alapján történő új kivetésnél azonban ez az összeg

emelkedni fog.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó felhívta a prefektusokat, hogy vármegyéjük közállapotairól, közigazgatási helyzetéről, valamint a végzett közmunkákról február végéig részletes jelentést tegyenek. Ezeknek az alapján a helytartó a királyi helytartóság félévi munkásságáról kimerítő jelentést készít és azt a kormány elé terjeszti.

A SCALA slágermoziban

Egy titokzatos szépasszony regénye!

A másodvirágzás

Hasonnevű szindarab után, a főszerepben
LIL DAGOVER és PAUL HARTMANN

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Leo Slezak
„DUNAKERINGŐ”

EMBER, van-e még hely számodra A FÖLDÖN?

Leyrand professzor feltűnő előadása a népesség eloszlásáról és a település lehetőségéről

Gemföli írja: A zsidó menekültek elhelyezésének problémája időszerűvé teszi azt a kérdést, van-e és ha igen, hol, van elegendő terület a földön a felesleges embertömegek elhelyezésére. Leyrand professzor évek óta tanulmányozza a problémát. Tanulmányainak eredményeiről rendkívül érdekes előadást tartott az itteni egyetem nagytermében.

— Az egyes földrészek befogadóképessége legelső sorban is a népsűrűségtől függ — kezdte fejtegetését. — Ebből a szempontból Európa áll az első helyen. Ez a földrész a legsűrűbben lakott. Országai közül a legnagyobb népsűrűsége Belgiumnak van: az 1934-es statisztika szerint,

272 ember négyzetkilométerenként.

A világ népsűrűsége

Az egyes világrészek népsűrűsége tekintetében a következőképpen oszlanak meg: Európában 49, Ázsiában 23, Amerikában és Afrikában 5 ember él egy négyzetkilométeren, Ausztráliában ez a szám 1 alatt van. Ezek a pusztaságok természetesen csak keveset mondanak, mivel megművelhetetlen területeket is belevettek. Közelebb jutunk a megoldáshoz,

ha csak a hasznosítható, vagy már hasznosított területeket vesszük figyelembe.

A világ szárazföldjeinek hasznosítható területeiből 37—37 százalék a szántóföld, a lakóhely számára vagy ipar számára felhasználható föld, a legelő és a füves pusztaság, 26—26 százalék pedig erdő és bozót. Ezeknek a hasznosítható területeknek a népsűrűsége világrészek szerint pedig így oszlik meg:

Európában 161, Ázsiában 119, Amerikában 45, Afrikában 36, Ausztráliában pedig 18 ember él egy-egy négyzetkilométer hasznosítható területen. Ebből viszont az következik, hogy

vannak a Földnek igen termékeny területei, a melyek alig népesültek be

és amelyeket még alig, vagy egyáltalán nem használtak ki. Ha a Föld lakosságát, ezekre a még ki

Lesz-e valaha ennyi ember?

Ezek a becslések szinte akaratlanul maguk után vonják azt a kérdést, vajon lesz-e valaha is a földön ennyi ember? Az elmúlt századokban nem tápláltak nagy reményeket ebben a tekintetben. Egy angol statisztikus, Gregory King 1696-ban azt mondta, hogy Angliának csak Krisztus után 3500-ban lesz 22 millió lakosa. Montesquieu véleménye szerint az emberiség egyre fogy és Krisztus után 2800-ban teljesen el fog tűnni. Voltaire nem volt ennyire sötét látó. De azért ő is fantasztikusan magasan tartotta azt a becslést hogy a föld népei századonként 5 százalékkal szaporodnak.

Voltak viszont, akik az ellenkező vélelmet képviselték. Ezek azt mondták, hogy

az emberiség annyira el fog szaporodni, hogy a föld nem fogja tudni eltartani.

Ezek közül a legismertebb Malthus angol nemzetgazdász elmélete. Eszerint a föld népei geometriai haladvány szerint szaporodnak, a táplálkozási lehetőség azonban csak számtani haladványszerű.

A történelem megcáfolta Malthus elméletét. Hogy csak egy példát említsünk, Európának kerekén 500 millió lakossága általánosságban ma sokkal jobban él, mint az 1800. körül élt 172 millió európai. Ezen körülményen még az sem változtat, hogy az emberek élettartama, amely egy 1600-as génuai statisztika szerint átlag 21 évet tett ki, ma lényegesen meghosszabbodott. Az egészségügy fejlődése szintén növeli a föld lakóinak számát, úgy, hogy például 1913-tól 1928-ig 112 millióval növekedett, holott a világháború mintegy 35 millió emberéletet követelt áldozatul.

A föld lakóinak száma tehát állandóan növekszen van

nem használt területekre telepíténi, akkor ezeknek a területeknek a népsűrűsége így alakulna: Európában 85, Ázsiában 32, Amerikában 10 és fél, Afrikában 9 és Ausztráliában 2 ember jutna a hasznosítható területek egy-egy négyzetkilométerére. Ezek a számok mutatják, milyen földrészek vannak már viszonylagosan erősen benépesedve és melyek nagyobb vagy kisebb mértékben felvevőképesekek.

Táplálék 200 milliárd ember számára

Természetesen az embertömegek elhelyezésének kérdése nemcsak egyszerűen a rendelkezésre álló területektől függ. Hiszen, ha pusztán a tér volna fontos, akkor megszűnnék minden gond, mert megbízható számítás szerint valamennyi földön élő embert kényelmesen el lehetne helyezni a bodeni tó jegén. Fontos azonban az a körülmény, hogy

az emberek megélni is tudjanak.

Ez pedig első sorban attól függ, hogyan használják ki a rendelkezésre álló területet. Ha az emberek valamennyien azon a gazdasági fokon élnek, a melyen az ugynevezett vadászó népek, akkor a föld mindössze hárommillió embernek tudna kenyeret adni. A nomád népek hasonlóképpen „területpocsékolók”.

Belőlük 300 milliót tudna a föld eltartani. Franz Oppenheimer német orvos és szociológus 1929-ben arra a megállapításra jutott, hogy a legmagasabb foku gazdálkodás, vagyis kertgazdálkodás esetén fűtött üvegházak alkalmazásával

a föld kétszázmillió embernek tudna táplálékot nyújtani.

G. A. Knipps ausztráliai statisztikus már 1911-ben arra az eredményre jutott, hogy valamennyi művelésre alkalmas terület kihasználása esetén 132 milliárd embert el tudna tartani a föld. Azok az óvatos földművelési számítások is, amelyek a szokásos földművelési módszereket veszik tekintetbe, 5—10 milliárdra teszik azt az embertömeget, amelynek a föld táplálékot tudna nyújtani.

A fejlődő ipar és kennekezelés gondoskodhat megfelelő ellátásokról is.

A fentiek szerint a szükséges terület is rendelkezésre állnak az embertömegek elhelyezésére. Legfőbb arra volna szükség, hogy a lakosság megfelelő módon oszljék el az egyes területeken.

Ebből a szempontból nagy visszhangot keltett Penck berlini geográfus elmélete. Penck azt vitatja, hogy a legnagyobb nyereséget az emberiségre a tropikus területek benépesítése és megművelése fogja jelenteni. Ebből a szempontból.

Brazília egymaga 1,2 milliárd embernek tudna hájllékot adni.

Afrika pedig a jövő világrésze volna. Most az a helyze, hogy a mérsékelt égöv alatt a föld lakosságának 72 százaléka él, a tropikusokon pedig 28 százalék. A mérsékelt zóna azonban előreláthatólag 150 év múlva megtelik. Az emberiség szaporodása tehát meg fogja kívánni a tropikusokra való vándorlást és végül az emberiség öntnyolcada fog a tropikusok lakni.

A jövő mintegy 10 milliárdot kitevő emberisége közül G. Taylor kanadai geográfus szerint 1469 millió lesz a fehér ember. Ez így fog megoszlni az egyes világrészekben: Észak-Amerikában 610, Európában 500, Argentínában 115, Szibériában 100, Dél-Afrikában 82 és Ausztráliában 62 millió.

— Ezek a megállapítások mutatják, — fejezte be előadását a professzor — milyen hatalmas terek állnak még a föld népének rendelkezésére. Azt is mutatják, hogy néhány száz ezer, vagy akár néhány millió ember elhelyezése új területeken sem megoldhatatlan feladat.

Keresünk ügyes

gépészt

aki vasesztergályos munkához is ért, azonnal belépésre. Volt mozdonyvezetők előnyben. Ajánlatokat „ASTRA” kalapgyár, Sebes Alba címre

A közoktatásügyi miniszter a középiskolai reformról

Petre Andrei az új tanítási rendről és szellemről

Bucurestiből jelentik: Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter kedden este nagyszabású előadást tartott a bucarestii rádióban. A nemzet órája című előadásorozatban „Az 1937—38. iskolai év és az új év kilátásai” címen. Miután a miniszter megállapította, hogy a multban a román iskoláknak is hiányosságai és hibái voltak, éppen úgy, mint egyéb más állami intézményeknek is, részletesen ismertette azt az értékes tevékenységet, amelyet az elmúlt évben Armand Calinescu belügyminiszter, aki egyben a nemzetnevelésügyi minisztériumot is vezette, ez utóbbi minőségében a romániai közoktatásügy színvonalának emelése érdekében kifejtett. Armand Calinescu a legteljesebb eredményességgel és a romániai iskolák javára vezette a nemzetnevelésügyi minisztériumot. A miniszter utalt arra, hogy a fiatalság, az új nemzedék problémájának megoldását megfelelő gyöngédséggel kezelték és kenyérkeresethez való juttatásukat, állásba való elhelyezkedésüket céltudatosan valósították meg. Az elemi iskolai oktatás színvonalának emelése érdekében 4639 okleveles új tanító neveztek ki, részben ideiglenes jelleggel, részben megbízatással, az állásért jelentkező 6138 jelölt közül és mindössze 1499 tanítóképzőt végzett jelöltet nem tudtak még álláshoz juttatni. Ezek közül azonban 300 okleveles tanító helyettes tanítóként elhelyeztek, 1000 tanítójelölt jelenleg tényleges katonai szolgálatot teljesít és így mindössze alig 200 tanítóképzőt végzett jelölt nem jutott még foglalkoztatáshoz.

A középiskolai oktatásban a megtartott képesítési vizsgán 1162 középiskolai tanár vizsgázott sikerrel, 2068 jelölt közül és ezeket ki is neveztek, míg a többiek helyettes tanári minőségben alkalmazták.

Az új iskolai év megkezdésekor a fiatal tanerőket megfelelő gyakorlati utbaigazítást és tájékoztatást is kaptak, az ifjú nemzedék nevelésével kapcsolatosan. Megvalósították az elemi iskola ábécés egységesítését is és az elemi iskolai olvasókönyvek monopóliumát is. Minden intézkedést megtettek annak érdekében, hogy az iskolás gyermekek megfelelő elméleti és gyakorlati oktatásban részesüljenek és már az elemi iskolai oktatásnál is főleg a gyakorlati és szakmai szempontokra helyezik a főszólyt.

Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter ezután utalt rádióbeszédében arra, hogy az új iskolai évben az új tanítási rend és szellem értékes eredményei már is megnyilvánultak, a minisztérium és a tantestület tagjai fokozott gondot fordítanak a reális szükségletek kielégítésére, a gyakorlati és szakmai oktatás jellege mind jobban kidomborodik és már az elemi iskolákban megkezdődik a tanulmányi átrostálása, hogy képességünknek és hajlamlaknak legjobban megfelelő gyakorlati irányban történjen oktatásuk és nevelésük. A nemzetnevelésügyi miniszter azzal végezte rádióbeszédét, hogy az új iskolai rendtől és tanítási szellemtől a legjobb eredmények várhatók.

TEKINTSE MEG LEGUJABB
ŐSZI BUTORMODELLEINKET

INTERIOR

L. Bul. Carol I, I. em. — Telefon: 21—54.

Ahova most a világ tekint...

Három név került néhány héttel ezelőtt a világ érdeklődésének homlokterébe. Az olasz külügyminiszter beszéde közben a képviselők hangos kiáltozással követelték a nemzetiségi elv érvényesítését. Hogyan és mikor fog megoldást találni ez a probléma, azt most nem lehet megjósolni, szükséges azonban, hogy néhány szóval összefoglaljuk azokat a tudnivalókat, melyek a gazdasági és népességi adottságra vonatkoznak.

TUNISZ

A múlt század hatvanas éveiben kezdődött meg a szicíliai kivándorlók áramlása az észak-afrikai partvidék felé.

A harmadik köztársaság Franciaországa 1881-ben annektálta. A következő másfél évtized alatt is folytatódott az olasz parasztok bevándorlása, amit az emberanyagban szegény Franciaország még elő is mozdított. Itália azonban nem nézte jó szemmel a hatalmi helyzet megváltozását s formális szerződést csak 1896-ban kötött a franciákkal, mikor az első, szerencsétlen végű abesszin háború folytán nyugalmat kellett keresnie. Ez az 1896. évi megegyezés a legutolsó időkig alapja volt a két ország viszonyának; kivándorolt olaszok iskolákat tarthattak fenn és megmaradt állampolgárságuk is. Ebbe az irányba csak a világháború utáni eltolódás hozott némi változást. A francia kormány ugyan is növekvő nyugtalansággal nézte azt, hogy az olasz telepések sokkal inkább szaporodnak, mint a franciák s ezért előnyöket ígért azoknak, akik a francia állampolgárságot hajlandók felvenni. Ennek a gondolatnak nagy sikere volt. 1929-ig a bevándorolt olaszok 21 százaléka felvette a francia állampolgárságot. Mihelyt a fasiszmus erőre kapott, hozzálátott az emberanyag megmentéséhez. Ennek a harcnak érkezett el újabb fordulópontja napjainkban.

NIZZA

és vidéke a következő: A középkor óta a szejovjai hercegek tulajdonában volt s csak 1860-ban engedte át Viktor Emánuel III. Napoleonnak, hálából azért a segítségért, amelyet az utóbbi Ausztria ellen folytatott háborújában nyújtott. Maga a nagy szabadsághős, Garibaldi is idevaló származású volt. Igaz, hogy a francia birtokbavételt népszavazás előzte meg, de az olaszok kisebbségben maradtak. 1860. április 15-én 255.743 szavazatot szőtt Franciaország javára s csak 160 volt „nem“.

Maga a tartomány — départment —, a melynek Nizza a fővárosa. (Alpes Maritimes), 373.625 hektár nagyságú (Franciaország 90 départment-jával összesen 55 millió hektár), lakóinak száma 513.714 volt 1936-ban s ebből 113.604 a külföldiek száma. Ez az arány igen érthetően itt a legmagasabb, hiszen a Riviéra valóban századok óta mágnessen vonzóerőt gyakorol minden idegenre. A népsűrűség 137,5 négyzetkilométerenként, szintén egyike a legmagasabb arányoknak az országban (Franciaország átlaga 76,1).

Nizza, a tartomány fővárosa, 241.916 embernek nyújt otthont. Mint ilyen: Páris (2.829.746), Marseille (914.232), Lyon (570.622) és Bordeaux (258.348) után nagyság szerint az ötödik város. Fejlődését tekintve, egyike a leggyorsabban benépesedett településeknek.

KORZIKA

történelme még bonyolultabb jogviszony-változásokat mutat fel. A lakosság kétségtelenül olasz eredetű, — illetve az olaszokkal azonos törzsből ered — s nyelve ma is a franciától elutó idioma. A középkor óta Genova városa volt névleges ura a szigetnek, melynek fekvése a földközítengeri belkereskedelem kulcsává teszi. A szabadságszerető korzikai nép azonban századokon át küzdött a fennhatóság ellen s mikor Genova tanácsa 1768 május 15-én kétféle frankért eladta a szigetet a francia királynak, a harc nem szűnt meg, csak folytatódott az új uralom ellen. A XVIII. század végéig folytatott szabadságharcnak végül a sziget legnagyobb fia, Napoleon vetett véget s 1796-ban csapatai pacifikálták az egész területet. Ettől kezdve a francia uralom zavaralan volt.

A sziget La Corse néven Franciaország 87. départmentja. Területe 872.182 hektár s lakosságainak száma 322.854 volt 1936-ban.

UGY LÁTSZIK
A MELLEME
NEHEZEDETT
A HÜLÉS

SLOANS-SZAL
ÜZD EL!

A könnyű meghűlést se hanyagolja el, mert tüdőgyulladást okozhat. Nyakára, mellére, hátára azonnal Sloans Linimentet! Ezzel segít a szervezetnek, hogy friss vért árásson, amely eloszlatja a túlulást. A Sloans-Liniment adta átható meleg olyan helyi kezelés, mely minden bizalomra érdemes nemcsak hűlés, hanem csúszos fájdalmak, zsába, nyakmerevedés, neuralgia, ficamodás és ütések esetén is. Jó, ha mindig kéznél van egy üveg Sloans.

SLOAN'S LINIMENT
a család gyógyszerete

Fokozza
A
SZERVEZET
TEVEKENY-
SÉGÉT.

Német igazságszolgáltatás dönt a Bécs-boroszlói műuton

Megjelent a német hivatalos lapban a híres műút építéséről szóló törvény

Tegnap jelent meg a német hivatalos lapban az a törvény, mely a Bécs—Breslau közötti, Brünnön átvezető nagy autóstrada építéséről intézkedik. Mint ismeretes, november 19-én Csehszlovákia és Németország között egyezmény jött létre érvényesítőleg. Az egyezmény értelmében Csehszlovákia két hónapon belül köteles Németország rendelkezésére bocsátani az autót építéséhez szükséges területeket. Az utvonalon a német hatóságok tartják fenn a rendet, a né-

met igazságszolgáltatás dönt és a német vámhatóságok szedik a vámot.

Az egyezmény megállapítja, hogy ezek a rendelkezések nem sértik Csehszlovákia függetlenségét. Az autóstrádán csak német és csehszlovák gépkocsik közlekedhetnek.

A munkálatoknál foglalkoztatott német munkások területenkívüliséget élveznek és a német igazságszolgáltatás védelme alá tartoznak.

Imrédy magyar miniszterelnök új programot adott

Egységet és nemzeti összetartást sürget a kormányelnök, akl a fajvédelmet, mint szükségeséget hangoztatta

Budapestről jelentik: Imrédy Béla miniszterelnök pénteken a budapesti Vigadóban új mozgalom zászlóját bontotta ki. A mozgalom nem politikai, hanem azt célozza, hogy Magyarország minden magyarját egy közösségbe tömörítse.

— Magyar földön, magyar életet akarunk élni — kezdte beszédét a miniszterelnök. — Ősi magyar földön új magyar életet. Ez a rövid öszszegezés annak, amit mondani akarok. Nem mint egy kormány feje kívánok kormányprogramot adni, hanem az a célom, hogy kormányprogramon felülemelkedve, a jobboldali reformpolitika eszméi célkitűzéseit ismeressem.

— Akarat kell az élethez. Az ernyedés helyett duzzadó erő. Életre kell képessé tenni a nemzetet, amelynek, ha élni akar, arányosan kell tagolva lennie.

Nincs helye a nemzeti belüli káoszokra való elkülönülésnek, születési előjognak.

A fényes családból való ne előzze meg az egyszerűt, a gazdag ne nézze le a szegényt. Lesznek különböző életformák és különböző életkörülmények. Lehetnek különböző jogok, de ezekkel különböző köteleességek járnak. Akinél több joga van, legyen több kötelessége is. Ez a különbség csak úgy állhat fenn, ha biztosítja a nemzet minden fiának, hogy értékei szerint érvényesül. Nem engedhetjük meg, hogy tehetségeink elkallódjanak. Minél kisebb egy nemzet, annál jobban vigyáznia kell tehetségeire.

— Szorosabb kapcsolatokra van szükség, hogy a nemzeti öntudat az oda nem való fajok belekeveredése által el ne torzuljon. Védelemre szorulunk azzal a népi elemmel szemben, amely erős fajiságánál és zárkózottságával idegen maradt. A zsidóságot értem.

Elismerem a jóakarót a magyarrá levésben, de az eredmény nem kielégítő.

A baj ott van, hogy be sem tudjuk bizonyítani kölcsönösen. Meg kell találni a formát a zsidóság nemzetközi problémájának megoldására. A fajvédelem szükségszerűen következik a magyar nemzeti elvből. Magában rejti a fajt és annak gondozását. Elfér ebben a nem magyar nyelvűek jó sorsa is. Gyermekei ők is a hazának, értékes kövek Szent István országának megbonthatatlan eszméjében.

Programját a miniszterelnök ezután így foglalta össze:

— Új magyarságot, nacionalista szellemet, katonai szellemet, tette kész fegyelmet, faji öntudatot, fajvédelmet, lelki szellemet, keresztény erkölcsöt és összetartást, evangéliumi harcos szeretetet, szociális igazságot, szabad pályát minden magyar embernek.

Egyetlen értékmérő van, az, hogy ki milyen szolgálatot tett a nemzetnek.

Gazdasági reformot, magyarnak magyar földet, munkát és a munka megbecsülését, közéleti tisztaságot, a profitétség letörését, a visszaélések kiirtását, egyetlen egységet, a magyart.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

1938 legfurcsább balesetei

Az amerikai biztonsági tanács hivatalos lapja: a Public Safety az újszerűen készült összeállításokat az 1938-as év legkülönösebb baleseteinek jegyzékét. Ime, az amerikai lista:

1. Newyorkban rádión továbbított segélykérésre két rendőrrautó vészes szíriénázás közepette száz kilométeres sebességgel a megadott cím felé rohant. Egyik autó sem hallotta a saját szíriénázja pokoli bőgése miatt a másik jelzést és így az uccsarkokon teljes sebességgel egymásba rohantak. Egy rendőrrautó meghalt, tizen megsebesültek.

2. A tizenöt hónapos Robert Smith-t a szülei egyedül hagyták otthon. A fiúcska elrágta egy villanylámpa szimóját. Az áram azonnal megölté.

3. A tizenhét hónapos Mary Howe az Illinois állambeli Norton Groveban, Marylandra, a járókájában játszott. Főkötevének szalagjai beleakadtak a járóka rácsába és a szerencsétlen lányka megfuladt.

4. Adolph Pudeman sétálni ment Czikágóban. A csatornájavitó munkások gondatlanságából nem zárták le jól a csatorna bejáratát. Pudeman a járókáján legmagyobb meglapátására egyszerre nyomtatlanul elúnt. A tüdőlk és a mentők mélyen az ucca szíriénázás alatt bukkantak az eszméletlen emberre.

5. Floyd Stinson pilóta repülőgépe a levegőben kigyulladt. Ejtőernyő segítségével kiugrott gépéből és simán földet ért. Leoldotta ejtőernyőjét és megindult a repülőter felé. A következő pillanatban megbotlott egy kőben, elesett és lábát törte.

6. Texasban, Beaumont határában kigyulladt egy benzínmotor. Három tüzoltó létrán felmászott egy óriási benzintank tetéjére, hogy a lángok ne csapjanak át ide is. Egy robbanás előlkte létrájukat és a három tüzoltó a lángok közepén hajótöröttként a tank tetéjén maradt. Kétségbeesett helyzetükből egy újabb robbanás mentette meg őket, amely visszadobta helyére a létrát.

7. John Brixie tüzoltó önmagát gyújtotta fel, amikor a sapulpai tüzörésen megszólalt a vészszó. Mint a többi tüzoltó, ő is nyomban ahhoz a vasúthoz ugrott, amely a második emeleten lévő léngérségi szobából a földszintet vezet. Brixie is lecsúszott a rudon, mint a többi tüzoltó, még pedig olyan sebességgel, hogy a nagy surlódás következtében kigyulladt a nadrágzsebében egy csomag kénes gyufa.

8. Charles T. Harris a kaliforniai Vallejo-ban fogadott, hogy száját megtölti benzinnel, meggyújtja és nem történik semmibaja. A fogadást elvesztette.

— **MUNKAKÖZVETÍTŐ-TÖRVÉNYT KÉSZÍTETT A KORMÁNY.** Bucurestiből jelentik: A Semnalul jelentése szerint a nemzeti munka problémájának megoldása érdekében a kormány új munkaközvetítői törvényt létesít.

— **MASARYK FIA AMERIKÁBAN.** Newyorkból jelentik: Jan Masaryk, Csehszlovákia volt londoni követe Washingtonba érkezett. A volt követ előadásorozatát tart és az első előadása a Columbia egyetemén lesz.

— **FÖLDALATTI TAVIROVEZETÉKEKET ÉPÍTETT A CFR.** Bucurestiből jelentik: A CFR vasútigazgatóság elhatározta, hogy tavasszal földalatti táviróvezetéseket létesítenek az egyes állomások között, mivel az oszlopokon levő földfeletti vezetékek nem bizonyultak megfelelőeknek és a legfőbb vasúti szerencsétlenség, amely az utóbbi időben történt, a táviró hálózat hiányosságainak tulajdonítható.

1873. január 8-án született Szilágyosmlyón Maniu Iuliu román államférfi. Jogot végzett Kolozsvárott, Bécsben és Budapesten. Már diákkorában résztvevett a román nemzeti mozgalmakban és huszonegy éves korában már a román nemzeti párt végrehajtó bizottságának a tagja volt. 1906-ban bekerült a magyar parlamentbe, ahol a román parlamenti csoport vezetője lett. Egyike volt azoknak, akik keresztülvitték Erdélynek Romániával való egyesülését. Két ízben is volt az új Románia miniszterelnöke.

1896 január 8-án halt meg az egyik párisi kórházban Paul Verlaine francia költő. Az életművéből fakadó versével új irányt adott a francia költészetnek. Egy időben a magyar Ady Endre is követte Verlaine irányát.

1813. január 9-én született a biharmegyei Érmihályfalván Kuthy Lajos magyar író. Számos elbeszélést és szindarabot írt. 1864-ben halt meg.

1873. január 9-én halt meg III. Napoleon francia császár Unokáénc volt I. Napoleon francia császárnak. Államcsiny folytán került uralomra, de gyenge uralkodónak bizonyult. Engedte magát behajszolni a Németország elleni háborúba, ami bukását okozta. 1871-ben Sedan mellett a németek fogságába került. A francia parlament megfosztotta a császári koronától. Száműzésben Londonban élt és ott érte utól a halál.

— **ELHUNYT VOLT LETTORSZÁGI ELNÖK.** Rigából jelentik: Eengals Gustav Lettország volt elnöke szombaton, szívbaja következtében meghalt.

A fáradt, munkában törődött testet a Diana sósorszesszel való bedörzsölés felüdíti, új erőt, életkedvet ad.

— **Huszonkétéves magyar fiú nyerte meg a nemzetközi sakkversenyt.** Londonból jelentik: A hastingsi sakkversenyt a 22 éves Szabó László nyerte meg.

— **ROMÁN TÁNCOK BEMUTATÁSA LONDONBAN.** A londoni „Albert Hall” termében tartják meg január 6. 7. és 8-án a nemzetközi népies táncversenyt, amelyet az „English Folk Dance and Song Society” országos egyesület rendez meg. Emlékeztet, hogy 1935. nyarán az ugyancsak Londonban megrendezett táncversenyen a román résztvevők (calusarii) nagyon szép eredményt értek el. Annak idején az angol sajtó is hosszú ideig elismeréssel írt a román résztvevők teljesítményéről és a nemzeti táncok nagy sikeréről. Ebben az évben újabb felkérték Romániát, hogy vegyen részt a versenyen és ezt a meghívást a versenyzők el is fogadták és elutaztak Londonba. Az ösrégi „calusarii”-táncnak már azért is óriási sikere volt, mert ez a román tánc nagyon hasonlít az ugynevezett „Hobby-Horse” ösrégi angol táncához. A Nemzeti Propagandaügyi Államtitkárság határozata értelmében ebben az évben az Arges-megyei csoport utazott el Londonba, valamint a bucovinai táncosok egy csoportja. A csapatot, amely 12 tagból áll, Stan Grigore vezette az angol fővárosba. Az a tánc, amelyet a román „calusarii”-k bemutatnak, nemcsak egyszerű tánc jelleggel bír, hanem egyben az ősi szokások bemutatása is lesz. A Nemzeti Propagandaügyi Államtitkárságnak az a célja, hogy ilymódon is hozzájáruljon az angol-román kulturális kapcsolatok kimélyítéséhez. A román táncosportnak a Mary királyné védnöksége alatt megrendezett versenyre való kiküldése, újabb, a nemzetközi művészet terén elért sikert jelent.

— **Református istentisztelet.** Ma, vasárnap délután félnégy órakor református istentisztelet lesz a Blaskovicstelepen Gera Máttyás házában, Banul Maracine ucca 32. szám alatt.

— **AZ IDEGENEK SZÁLLODAI NYILVÁNTARTÁSA.** A turisztika átszervezéséről szóló törvény 48-ik cikkelye értelmében az utasok a szállodákba vagy penziókba való érkezésükkor nyilván tartási lapot kapnak, amelyben pontosan fel vannak tüntetve a lakhatási feltételek. A nyilván tartási lapok átadása kötelező, annak elmulasztását kihágásnak minősítik és 500 leitől 2000 leig terjedő pénzbírsággal sújtják. A Nemzeti Turisztikai Hivatalt az a cél vezeti, hogy ezeket a nyilván tartási lapokat, amelyekbe kizárólag a szükséges adatokat vezeték be, egységesítse, éppen ezért úgy intézkedett, hogy erre a célra külön könyvecskéket állítsanak elő, amelyek összesen 100 lapot tartalmaznak és amelyeknek megváltása 13 leibe kerül. Ezeket a könyvecskéket a Nemzeti Turisztikai Hivataltól, Bucurestiből, Wilson ucca 8 szám, vagy pedig a „Societatea Románia”-tól Doamnei ucca 1 szám, II-ik emelet, lehet beszerezni.

— **Tíz előkelő zsidó család ártért a román vallásra.** Bucurestiből jelentik: A Tempo galatii jelentése szerint nagy szenzációt keltett az a tény, hogy a jótársasághoz tartozó 10 zsidó család kérvényt nyújtott be az illetékes hatóságokhoz és ebben engedélyt kértek az államvallásra való áttérésre. A keresztelés a jövő héten történik meg.

— **Halálozások.** Meghaltak: Serb Josif hetven éves cipész, Szvoboda Anna született Fendt nyolcvannégy éves, Jung Jakabné született Schmidt harmincegy éves.

— **Evangélikus istentisztelet Rónácon** vasárnap, e hó nyolcadikán délután három órakor lesz az állami elemi iskolában és azt Schemmel Viktor lelkesztja.

— **Kik jogosították a katonai érdemkereszt viselésére.** Bucurestiből jelentik: A nemzetvédelmi minisztérium közli azt a királyi rendeletet, amelynek alapján a katonai érdemkereszt viselésére jogosítottak mindazok az altisztek, akik 15—20 évi katonai szolgálattal rendelkeznek.

— **UJABB SZERENCSETLENSÉGET OKOZOTT A FŐVÁROSBAN A LEZUHANÓ JÉGCSAP.** Bucurestiből jelentik: Szombaton délelőtt újabb szerencsétlenség történt a fővárosban: Ama Aronovici 30 éves Bradului ucca 20 szám alatti lakos a Sf. Vimeri uccában, a gyalogjárón haladt és az egyik épületről lezuhanó jégtömb fejére esett. A szerencsétlen asszony koponyaalapi töréssel a Coltea kórházba szállították. Az asszony állapota reménytelen.

— **A VOLT CSEHORSZÁGI NÉMETEK TITKOS ÜLÉSE.** Lohából jelentik: A Daily Mail jelentése szerint a németországi Beyreuthban csütörtökön titkos ülést tartottak a volt csehszlovákiai német kisebbségi megbízottak és az ukrán kiküldöttek részvételével. Úgy tudják, hogy Bihal, a ruszin németek vezére lemondott tisztségéről.

— **Céhalakulási közzgyűlés.** Az élelmiszerkereskedéssel foglalkozók szakcsoportja, mint a hentesek, mészárosok, pékek, stb. e hó 9-én, hétfőn délután öt órakor a temesvári munkakamara helyiségében tartja meg céhalakulási közzgyűlését.

— **A nyugdíjasok számára szükséges rendőrségi bizonyítványok kiosztása** kedden, január 10-én kezdődik az illetékes rendőrkomisziáriatusoknál. A bizonyítványok átvétele érdekében tehát a nyugdíjasok az illetékes kerületi rendőrségnél jelentkezzenek.

— **Magyarországi búzát hajóznak be Constantában.** A napokban nagy buzaszállítmány megy át az országban. 2100 vagon magyar búzát szállítanak keresztül, hogy azt Constantában hajóra rakják.

— **Korcsolyák, kályhák, takaréktűzhelyek, kályhaelőtti tálcák, konyhaberendezési tárgyak nagy választékban** Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

— **AZ ARCBŐRT ELCSÚFÍTÓ SZÁMOS TISZTÁLTALANSÁG,** mint gyulladásoz pirosságok, pör-senések és pattanások, amelyek elégtelen bélműködés és emésztési zavarok következtében támadnak, a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűv használatával — reggelenként egy pohárral — rendszerint rövidesen eltűnnek. Kérdezze meg orvosát.

— **KENYERES-KAUFMANN ÖNKÉNT JELENTKEZETT.** Budapestről jelentik: Kenyeres Kaufmann ma délelőtt önként jelentkezett a budapesti királyi ügyészségen és megkezdte 6 hónapos jogerős büntetésének kitöltését.

Mozi

VASÁRNAP, JANUÁR 8.

APOLLÓ: Pat és Patuchon (német film). Matiné: Lili kisasszony (német film).

ATLANTIC (Erzsébetváros): Inkognitó (német film) és Golyótha (francia film).

CAPITOL: Ha én király lehetnék (angol film). Matiné: Mézesetek (német film).

CONCORDIA (Mehala): A jó anyaföld (német film).

RIVOLI: Hazafiak (német film). Matiné: Hazafiak (német film).

SCALA: Másodvirágzás (német film). Matiné: A lék Duna (német film).

HÉTFŐ, JANUÁR 9.

APOLLÓ: Pat és Patuchon (német film). ATLANTIC: Inkognitó (német film) és Golyótha (francia film).

CAPITOL: Ha én király lehetnék (angol film). RIVOLI: Hazafiak (német film).

SCALA: Másodvirágzás (német film).

(—) NAGY KERESLET TALPBŐRÖKBEN. Az egyre növekvő fogyasztás folytán a talpbőr utáni kereslet egyre fokozódik. A talpbőrgyárak készletek nélkül állanak. Úgy hírlik, hogy a kormány megvalósítja azt a tervet, hogy a nyersbőrbévesárlást egy kézbe tömöríti össze, hogy ezzel a nyersbőrgyárak emelkedésének gátat vessen és a hadsereg felszerelés részére dolgozó bőrgyárak nyersanyagbeszerzését biztosítsa. A talpbőr ára jelenleg 220 lei körül mozog, ami az elmúlt év legmagasabb árával szemben körülbelül 20 leas visszaesést jelent.

== Lakásokat építenek a Malaxa alkalmazottai. A Malaxa r. t. alkalmazottai lakásépítő részvénytársaságot alapítottak. Az alapításban a Malaxa művek 15 millió lejjel vesz részt.

== Esik az ezüst ára Amerikában. Az amerikai pénzügyi körök túrelmetlenül várják a kormány ezüstpolitikájának várható módosítását. Úgy tudják, hogy az ezüst ára unciaként 64 centről 60 centre esik.

(—) KÉTSZAZ VAGONT LEHET NAPONTA KÜLDENI CONSTANTÁBA. A CFR rendeletet adott ki, ennek értelmében naponta kétszáz vagont lehetne küldeni a constantai szízlások részére. Ez annyit jelent, hogy a Bânsâgól naponta átlagban hat vagont lehet Constantára, ami erősen megnehezíti az üzletet. A gabonakereskedők ily körülmények között az eladott mennyiségek túlnyomó részét nem tudják leszállítani. Ez az oka annak, hogy a Constantába irányuló búza ára 400 lei körül mozog, míg a helyi fogyasztás céljaira a búzát 380 leiel vásárolják.

(—) Baleset. Harastau Ioan 39 éves, a józsefvárosi Gelu-uccában lakó vasutas tegnap délután a józsefvárosi állomás területén két vasúti kocsi között hozzákapcsolni a mozdonyhoz Közben a mozdony hőkeje alá került a ballába, amely eltört. A mentők kórházba szállították.

(—) Miklósi Kornél dr. értékes működésének elismerése. Bucurestiből jelentik, hogy az ottani politechnikumban a mérnökollégiumról szóló törvénnyel kapcsolatban megejtették a választásokat az építészeti, erdészeti, gép és villamosági osztályokra. A szavazás a legteljesebb rendben ment végbe. Miklósi Kornél dr., Temesvár villamosági üzemének kiválóan képzett, nagy tudású igazgatója, ezen választások során rendkívül kiuntető eredményt ért el. Miklósi Kornél dr.-t ugyanis a mérnökollégium gép- és villamosági osztályába beválasztották a fegyelmi bizottságba. Ötszázötvenegyszázötvenöt szavazatot kapott és ez egyben újabb bizonyítékát adta annak, hogy az ország mérnöki testülete milyen nagyra értékeli Miklósi Kornél dr. szakismeretét a villamosági és forgalmi kérdésekben.

— Kompenzációs árfolyamok. A kompenzációs árfolyamok állandóan emelkedő irányzatot mutatnak. A harmincszázalékos gabonafont 1540, a 40 százalékos font 1120, a 20 százalékos font 1400, az Ab listást bármely országra szóló font 1210, Angliából történő behozatalra jogosító font 1100, gyarmati font 1290—1300, dollár 260.

— SZÁMOS NŐI BAJNAL gyakran igen nagy megkönnyebbülést szerez reggel, éhgyomorral egy félpohányi természetes „FERENC JOZSEF” keserűviz azáltal, hogy a belek taralmát gyorsan felhigítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül pedig az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

— AZ ÚJPEST GYŐZELME EGYIPTOMBAN. Kairóból jelentik: Az Újpest Vízkereszt napján 5:2 (2:1) arányban győzte le a kairói válogatot.

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris: 11.70, London: 20.75, Newyork: 442 és hétnyolcad, Milánó: 23.30, Berlin: 177.75, Prága: 15.15, Varsó: 82.75.

(—) Az evangélikus nőegylet közgyűlése kedden, január 10-én, délután öt órakor az evangélikus templom irodahelyiségében lesz és arra az összes tagok és különösen a választmányi tagok felkérésének, hogy teljes számban megjelenjen szíveskedjenek, mert különben kedden, január 17-én, a közgyűlést a megjelent tagok száma tekintetbe vétele nélkül megtartják.

— Tengeri természetési tanfolyamok. A legjövendőbb és külföldön legjobban elhelyezhető gabona: a tengeri termésnek fokozását vette programba Ionescu-Sisesti földművelési miniszter. Ezt a célt szolgálják a január 23-án megkezdődő tengertermelési tanfolyamok, amelyeket Bucurestiben, Kolozsvárt, Craiován és Chisinaun fognak megtartani. Minden megyéből 3—4 agronomimérnök vesz részt a tanfolyamokon, akik az egyes megyékben kioktatják a gazdasági körökben és földművelőket a tengertermés körül teit újabb tapasztalatokról

Leltározás alkalmával az összes maradékok és egyes darabok

előkerülnek és pedig: férfi- és női szövetek, fehérnemű- és ruhaselymek, barchendek és flanellek, főleg azonban

többezer darab ing és pyjama puplin maradék

Mindezen cikkeket külön asztalokon, 10 napon át 10—40% engedménnyel eladnak.

NÉPÁRUHÁZ J. KOCH Timisoara I., Piața Unirii 13.

(—) HANY ISKOLA VAN A BÁNSÁGBAN? Temestorontól, Krassó és Szörény, — vagyis a régi Bânsâgot alkotó — megyék területén összesen nyolcszáznyolcvanhat elemi iskola működik és pedig hétésszázötvennyolc állami és százhuszonnyolc felekezeti. Középiskola a három megye területén negyvenkilenc van és ezek a következőképpen oszlanak meg: harmincöt liceum és gimnázium, öt tanítóképző, öt kereskedelmi iskola és négy ipariskola. Négy főiskolája van a Bânsâgnak és pedig a temesvári műegyetem, a temesvári római katolikus teológia, a karánsebesi görög keleti teológia és a temesvári szépművészeti akadémia.

(—) A DÉLI HIRLAP SZEGÉNYALAPJA JAVÁRA B. J. olvasónk száz leit adományozott.

(—) A SZÉPMŰVÉSZETI AKADÉMIA NYILVÁNOSÁGI JOGA. A szépművészeti akadémiaát néhány esztendő előtt Kolozsvárról Temesvárra helyezték, működésének azonban nagy hátránya volt, hogy nélkülözötte a nyilvánossági jogot. Most végre megkapta az akadémia a nyilvánossági jogot és ezzel együtt a főiskolai rangot. Igazgatója Landea Romulus szobrászművész.

(—) Tiltott műét következtében meghalt egy falusi asszony. Néhány nap előtt Trica Silvia 35 éves vizmai asszonyhoz hívták a körörvost, aki megállapította, hogy az asszony tiltott tütétet hajtott végre önmagán. Az asszonyt nem lehetett megmenteni és tegnap meghalt.

(—) Öngyilkosság. Petz Mária 17 éves jánosföldi leány, aki mint cseléd Temesvárotól volt alkalmazásban, két hét előtt öngyilkossági szándékkal marólúgot ivott. A mentők beszállították a kórházba, ahol több napig volt, majd szülei hazavitték, mert az orvosok megállapították, hogy menthetetlen. A fiatal leány kinos szenvedések után meghalt.

(—) MEGVONT IPARFEJLESZTESI KEDVEZMÉNY. A Meteor című gazdasági lap írja, hogy a szabadfalusi cukorgyártól minisztertanácsi határozat alapján megvonták az iparfejlesztési törvényben megállapított kedvezményeket. A megokolás szerint erre a súlyos rendezáslábra az szolgáltatott okot, hogy a cukorgyár a kartellitörvény által megengedett új beruházásokhoz a jóváhagyást nem kérelmezte, noha arra kötelezve volt.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATA:

Vasárnap, január 3-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a 10 Mai uccában levő Blumberg gyógyszerház.

A II. kerületben a Maresalul Joffre uccában levő Schul gyógyszerház.

A III. kerületben a Carol uton levő Keller gyógyszerház.

A IV. kerületben a Vacarescu uccában levő Braun gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Hétfőn, január 9-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Unirii téren levő Weisz gyógyszerház.

A II. kerületben a Traian téren levő Klygyó gyógyszerház.

A III. kerületben a Miron Costin uccában levő Merkle gyógyszerház.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

(—) AZ IPARI LICEUM DIÁKOTTHONA. A temesvári ipari liceum iskolaszéke, — amelynek elnöke Banarescu Marin műegyetemi tanár, tagjai pedig Cingita Cornel nagyiparos, Bardan Vasile liceumi igazgató és Ardelean Stefan aligazgató. — ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy az intézet épületében diákokthont létesít a vidéki tanulók számára. A diákokthon száz tanuló befogadására készül, akik havi ezerkétszáz lei ellenében lakás- és teljes ellátást kapnak. Az új diákokthon még a mostani tanévben megnyílik.

A sziv remekművei...

A Francia Akadémia ünnepélyes ülésén most osztották ki az ugynevezett „erénydíjakat”.

— Az Akadémiának azzal is kell törődnie, — mondta André Bellessort, a kiváló író, aki az ünnepi beszédet mondotta — hogy a szellem remekművei mellett a sziv remekműveit is megjutalmazza.

Az Akadémiának több alapítvány áll rendelkezésére a „sziv remekműveinek” jutalmazására. Ezeknek a kamatjait kapják a jutalmazottak. Bellessort ünnepi beszédében részletesen méltatta mindegyik megjutalmazott érdemeit. Sok megrövidítő történetet mondott el egyszerű emberek hősiességéről. Ime néhány eset, az illusztris akadémikus előadásában:

— Mademoiselle Glebeau avessaci parasztlány. Esküvője előtt állt. Erős, fiatal, boldog volt. Ekkor baleset érte a mostohaapját. Amputálnia kellett mindkét karját. A szerencsétlen ember munkaképtelenné vált. Felesége ekkor adott életet negyedik gyermekének, azután diftériába esett és e betegség egyik ismert, de igen ritka következményeként megdömt mindkét karja. Mademoiselle Glebeau felbonította az eljegyzését. Beteg szülei mellett maradt. Munkát keresett, hogy megszerezze a mindennapi kenyeret a családnak. Anyai jóssággal gondozza az újszülöttet. És még csodálkozik, ha sajnálják...

— Mademoiselle Eugénie Agnez fehérneművarrást tanult. A család nyugodtan él. Az apa kertész, az anyja egy szalaggyárban dolgozik. Kis házat, kertet és vásároknak. De a két szülő egyszerre megbetegszik. A megtakarított pénz hamar elfogy. Eugénie szüleinek szenteli az életét. Minden nap már hajnalban munkára indul. Nemsokára meghal egyik unokatestvére és tíz árvaat hagy. Eugénie nagyon szegény ahhoz, hogy örökbe fogadja őket. De ezennél csak vízbenfőtt krumpelit eszik, hogy a gyerekeknek legalább vasárnaponként jó ebédet adhasson. Bekövetkezik a teljes nyomor. A kis házat is el kell adni. Eugénie Agnez most hetvenéves. Nincs semmije!

— Madelaine M. az Ardennekben lakott. Egy este apja véres holttestét vitték haza. Meggyilkolták. Madelaine anyja szolgálatba állt, leányát pedig ápolónőre bízták. A gyermek engedelmeségében és jámborságban nőtt fel. Értelmes és tanulékony, iskoláit jó eredménnyel végzi. A háború alatt az idegen hódítók is tisztelik. A háború után több kárója akad, de mind visszavonul, mert a leány magával akarja vinni baba, beteg nagynénjét is. Anyja fivérért elhagyja a felesége és a férj egyedül marad öt gyermekével. Madelaine visel rájuk gondot. 1919-ben, mikor a Segélyező Bizottság, melnek alkalmazottja volt, megszűnt, földművelés válogott. Magához vette megrokkant anyját is.

— Ugyiszólván mindegyik esetben azt látjuk, — fejezte be Bellessort — hogy házasulandó fiatal emberek gyakorlati megfontolásból hátat fordítottak nagyszerű nőknek, akikből páratlan feleségek és családanyák lettek volna. Ugylátszik, Joseph de Maistre-nek van igaza; romantikusnak kell lenni ahhoz, hogy az ember megelégedjék a boldogsággal...

Minden idők legnagyobb kiállítása

Hetvenöt milliárd költséggel épül a newyorki világkiállítás

Amerikában a társadalmi és közgazdasági élet egyik legkimagaslóbb alakja Grover Whalen lesz az, aki 1939. április 30-án meg fogja nyitni a newyorki világkiállítást. Whalent természetesen a sajtó emberei már hónapok óta látogatják állandóan és információkat kérnek tőle a kiállítás terjedelméről, tartamáról és várható forgalmáról tekintetében. Whalen úr mindenkinek szívesen áll rendelkezésére, noha roppant elfoglaltsága alig engedi meg, hogy bővebben tájékoztassa a közvéleményt. Az utóbbi hetekben naponta alig aludt többet három óránál, mint-hogy a hatalmas üzem minden szála kezében fut össze és ez a nagy munka sok időt is igényel.

Amikor újabban egy neves újságíró meglátogatta, anélkül, hogy beárta volna az újságíró kérdéseit, ezt a grúnyos kijelentést tette: „Annyit mondhatok, hogy Barnum teljesítményét százszorosan felül múlja majd ez a kiállítás”.

Barnum tudvalevőleg cirkusz-tulajdonos volt, aki bejárta hatalmas méretű amerikai cirkuszával az egész világot és pedig nemcsak a kultivált országokat, hanem a gyarmatokra is elment, hogy valami kevés civilizációt terjesszen a vadak között. Az újságíró kacagott Whalen megjegyzésén és megkérdezte tőle, nem jellemezhetné-e néhány szóval, mekkora lesz a newyorki világkiállítás?

„Ha néhány szóval akarja jellemezni, akkor megmondhatom, hogy minden idők és minden országok legnagyobb és legdrágább kiállítása lesz az, aminek megnyitására tavasszal sor kerül”.

Whalen szerint arra rendezkedtek be, hogy az első kiállítási évben 60 millió ember fogja meglátogatni a kiállítást; ezek közül azonban csak egymillióra számítanak Európából. Száz-ezer lesz közöttük olyan, aki a világkiállítási vizum alapján akar bevándorolni Amerikába, itt rokonok útján le akar telepedni és soknak bizonyára sikerülni is fog ez. A kiállítás területén sok négyzetkilométert foglal el. A költségvetés előirányzata szerint negyedmilliárd dollárba kerül a kiállítás, vagyis 75 milliárd leibe, ami Románia bankjegyforgalmának a kétszerese.

Egyedül a kiállítás igazgatósági palotája 930 ezer dollárba került, annak ellenére, hogy ezt az épületet 1941-ben le fogják bontani. 80 hatalmas vendéglő van, közöttük 18 olyan, amely speciálisan valamelyik nemzeté, ezek együtt 43.200 ételfélét tudnak szervizálni és naponta félmillió vendéget tudnának kiszolgálni. A frissítő helyek bérlei eddig 187 vagón virslit rendeltek, különböző gyárakban. Tíz kisebb kórhá-

zat építettek, van egy síneken továbbítható röntgen, hogy olyan látogatók, akik csonttörést szenvedtek, vagy akik kifecamították tagjaikat, azonnal, még a helyszínen megvizsgálhatók legyenek. A newyorki földalatti vasút három új vonalat épített, ezenkívül jónéhány száz külön autóbusz viszi a látogatókat a kiállítás terepére és magán a kiállításon száz óriási autóbusz viszi egyik osztályból a másikba a látogatókat.

A kiállítás centruma úgyszólván már kész: Ez a központ 217 méter magasságú, acéلبól készült és három oldalról álló toronyból készül, Trylon, amelynek oldalán egy 70 méter átmérőjű gömb áll, ennek neve Peryphere. A kiállítás látogatóinak az lesz a benyomásuk, mintha a hatalmas göly egy tó közepén himbálózna. A Perypheret ugyanis néhány acél lábra állították, ezeket kívülről tükrökkel szerelték fel olyképpen, hogy a mesterséges tó közepén működő szökőkút is fokozza a himbálózás illúzióját. Este és éjszaka a tóra és a gömbre színes fénysugarakat vetítenek. A gömb belsejében, ahová a toronyból egy hidon át be lehet jutni, hatalmas panorámát rendeznek be e néven: „A hólnap világa”. A kiállítás mutatni fogja, hogy az emberiség életmódját miképpen befolyásolta a tudomány és technika és azt is, hogy milyen módon lehet majd a hiányokat kiküszöbölni. A Peryphé-re-ben be fogják mutatni a jövő városát, nagy lakás-csarnokaival és egyetlen felhőkarcolóval, amelynek száz emeletén a hólnap városának összes közigazgatási osztályait fogják elhelyezni.

A város neve a kiállítás igazgatóságának rendelkezésére Democracy a szó kétős összetételében: Democracy és City.

A látogatók ezt a modell-várost a hatalmas gömbnek a tetejéről láthatják és pedig két gyűrűalakú platformról, amely a Peryphé-renek körülbelül „egyenlítőjén” fekszik. A platform magasságát és a modell-város nagyságát úgy szá-

Gulbertson: a brids tovább fennmarad, mint a szerelem

Newyorkból írják: Ely Culbertson, a koronázatlan brids-király Clevelandban tartózkodik, ahol nagyszabású amerikai mesterverseny rendez. Ő maga csak mint döntőbíró vesz részt a küzdelemben, amelyen Amerika legjobb bridszői találkoznak. Újév alkalmából bridsársai tréfas köszöntőben üdvözlötték a kártyakirályt.

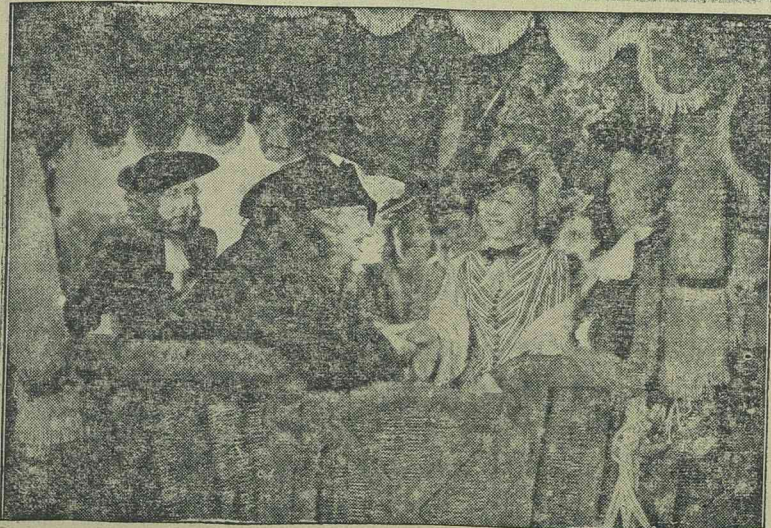
Bankettet is rendeztek tiszteletére és ezen Culbertson nagy beszédet mondott.

— A brits — hangzotta többek között — a legkedvesebb és legidőállóbb szórakozás a világon. Ma már éppen olyan népszerű, mint a szerelem, de megállapíthatom, hogy a szerelem sokkal hamarabb kimegy a divatból, mint a brids.

— Helyesnek tartanám, ha a nemzetközi problémákat a kártyaasztalnál döntenék el. Minden ország megnevezné a maga legkiválóbb játékosait és az 52 kártyából álló csomag segítségével állapotunk meg, hogy kinek van igazsága.

Ezután néhány szakvival fűszerezte Culbertson az előadását és megállapította, hogy a mai politikusoknak is az a hibája, ami a rossz bridsjátékosnak: nem tud átmenetet tartani. Megjegyezte, hogy minden vezető államférfi maga akar játszani és mostanság senki sem vállalkozik a „terítő” szerepére.

Culbertson befejezésül azt a tanácsot adta az európai játékosoknak, hogy nemcsak az asztalnál, hanem a magánéletben is ne mondjanak be többet, mint amennyit teljesíteni tudnak.

UTOLJÁRA A KOMÉDIÁSOK KÖZÖTT

Jelenet az UFA legújabb filmjéből, amelyben Molière szerepét Gebühr Ottó, Nanon szerepét pedig Erna Sack játssza

Keresünk azonnali belépésre

kazánfűtőt

aki gépkezeléshez is ért. — Ajánlatokat „ASTRA” halapgyár, Sebes Alba címre kérünk

Begovits-tánciskolájában

I., Libertáti-tér 4., I. emelet,

január 10-én új táncoktatás kezdődik

Törvény a Nemzeti Ujjászületés Arcvonaláról

A Nemzeti Ujjászületés Arcvonaláról szóló rendelet törvény tartalmát legutóbbi számunkban ismertettük. Alább adjuk a rendelet törvény teljes szövegét:

1. A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal az egyetlen politikai szervezet Romániában.

2. Célja a nemzeti ideál megerősítése, az ország fiainak és családjainak egyesítése, hogy megerősítse a keresztényi hit, a nemzeti kultúra kifejlődését és érvényt szerezzen a tisztességes munka lehetőségének a haza felvirágoztatása céljából.

3. Az Arcvonalba való belépését kérheti minden román férfi, vagy asszony, aki a magas célokért átérti, amelyeket ez a szervezet el akar érni. A jelentkezők kötelesek igazolni büntetlen előéletüket és fogadalmat tesznek, hogy az Arcvonal rendelkezéseinek alávetik magukat.

4. A jelentkezők beiratkozása a városi vezértitkárságok, illetve a községi jegyzőségek útján történik. A jelentkezéstől számított három hónapon belül közlik a felvételtől történt döntést.

5. Minden tagnak megvan a a lehetősége, hogy személyes hozzájárulásával közreműködjen a kitűzött cél elérése érdekében, azonban az alkotmányban biztosított egyéni jogait és szabadságát megőrzi.

6. Az Arcvonal tagjainak politikai működése a helyi szervek által előírt módon, vagy a törvényes hatóságok vezetésével történik.

Az etnikai kisebbségekhez tartozók, akik az Arcvonal tagjai, külön csoportban tömörülhetnek és a csoportok által gyakorolhatják mindazokat a jogokat, amelyeket a törvény biztosít nekik.

7. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának az a feladata, hogy népszerűsítse az arcvonal eszméjét és a közvéleményt ennek megfelelően átalakítsa. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonal képviseli a kormány előtt az állampolgárok, valamint az egyes foglalkozási ágak érdekeit és ezek kívánságát haladéktalanul a kormány tudomására adja. Ugyancsak az arcvonal tájékoztatja a kormányt a közigazgatás menetéről is.

8. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonal bármilyen szervezetének tilos személyi, általános jellegű felhívást intézni a közhivatalokhoz. Minden ilyen lépés csak az arcvonal főtitkárságán keresztül történhetik és akkor is csak közvetlenül a kormányhoz.

9. Az arcvonal tanácskozó szervei: az igazgatóság és a legfőbb nemzeti tanács.

10. Az igazgatóságnak 24 tagja van, akik közül

nyolcan a mezőgazdaságot és a kézműipart, nyolcan a kereskedelmet és az ipart, nyolcan pedig a szellemi foglalkozási ágakat képviselik.

Ezek valamennyien tagjai a legfőbb nemzeti tanácsnak.

11. A legfőbb nemzeti tanácsnak 150 tagja van, akik közül az alkotmányban lefektetett három foglalkozási ágra 50-50 esik.

12. Az igazgatóság és a legfőbb nemzeti tanács tagjait királyi dekrétummal két évi időtartamra nevezik ki, még pedig a minisztertanács előterjesztése alapján.

13. A tanácskozó szervek gyűléseinek elnökét sorshúzással jelölik ki. A miniszterelnök, vagy helyettese ezeket az üléseket bármikor egybehívhatja s elnökölhet is rajta. Általában az ülés akkor ül össze, amikor a front főtitkára összehívja, vagy pedig tagjainak egyharmada ezt kívánja.

A LEGFŐBB NEMZETI TANÁCS

14. A legfőbb nemzeti tanács megállapítja az arcvonal politikai irányvonalát, bejelenti kívánságait az arcvonalnak, megjegyzéseket tesz a közigazgatás menetéről, jóváhagyja a parla-

menti, közigazgatási és szakmai választásoknál a jelöléseket.

15. Az arcvonal igazgatója sürgősség esetén intézkedhet mindazokban a kérdésekben, amelyek a legfőbb nemzeti tanács hatáskörébe tartoznak, azonkívül ellenőrzi az arcvonal szervezkedési munkáját és fegyelmi intézkedéseket tesz.

16. Az arcvonal végrehajtó szervei a főtitkárok, azonkívül a királyi helytartósági, megyei, járási és községi titkárok.

17.

Három főtitkár lesz, a fentebb említett foglalkozási ágak mindegyike számára egy-egy.

A főtitkárokat az igazgatóság és a minisztertanács előterjesztésére királyi dekrétummal két évre nevezik ki. A főtitkárok részt vesznek a legfőbb nemzeti tanács és az igazgatóság ülésén, ahol mint titkárok működnek.

18. Minden helytartóságban a fentebb vázolt megkülönböztetés alapján három titkár működik. Az illetők foglalkozási ágak előterjesztése alapján a titkárokat szintén királyi dekrétummal nevezik ki. A megbízatás két évre szól.

19. Minden megyében szintén három titkár működik.

20. A titkárok előterjesztésénél a törvény által elismert foglalkozási ágak vezetői működnek közre, ha maguk is tagjai a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalnak.

21. Minden járásban és minden községben mindössze egy titkár működik. A járási titkárt a helytartósági titkár nevezi ki, a községi titkárt az illető község választja és a választást a helytartósági titkár helyben hagyhatja.

22. A végrehajtó szerveknél alárendeltségi rendszer uralkodik.

23. A titkárok végrehajtják a tanácskozó szervek által kiadott rendelkezéseket. Ők irányítják a propagandát, ők gyűjtönek tájékoztatásokat, ellen-

őrzik a front működését és rendben tartják annak irattárát.

24. A megyei helytartósági titkároknak, valamint a főtitkároknak időszakonként össze kell ülniök, hogy az irányítás és az ellenőrzés munkájának részleteit megbeszéljék.

25. Minden titkárság mellett a szükségletnek megfelelően irodákat állítanak fel.

26. Úgy a tanácskozó szervek tagjai, mint a titkároknak megbízatását vissza lehet vonni abban az esetben, ha vétének a fegyelmi előírások ellen.

27. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának ama tagja, akik közhivatalnokok, vagy pedig a párt szervezetben különleges megbízatásuk van, egyenruhát és jelvényeket fognak viselni. A többi tagok csak feltelesen viselnek egyenruhát, viszont a jelvény viselése számukra is kötelező.

A FEGYELMEZETLEN PARTTAG FENYÍTÉSE

28. A párt tagjai számára a következő fegyelmi büntetéseket írják elő: figyelmeztetés, az egyenruha viselésének eltiltása, a jelvény viselésének eltiltása, ideiglenes felfüggesztés és végleges kizárás.

29. A községi szervezetek tagjai számára a fegyelmi büntetéseket a megyei titkár írja ki. A döntés ellen sorrendben következő felettes fórum elé lehet fellebbezni. A megyei és a helytartósági titkárok fegyelmi ügyeiben az igazgatóság dönt.

30. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának ama tagjait, akikről kiderül, hogy titkos, esetleg nemzetközi szervezeteknek a tagjai, a pártból kizárják, azonkívül a törvény által előírt megtorlásokat alkalmazzák velük szemben.

31. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonal jogi személyiség és mint ilyen,

javakat vásárolhat, gazdasági vállalatokat — így szövetkezeteket — szervezhet.

A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának alapjait az ilyen vállalatok jövedelme szolgáltatja.

A NEMZETI GÁRDA

32. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonal melletti kisegítésként a nemzeti gárda egységeit állítják fel.

Ezek különleges szabályzat alapján működnek.

33. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalába belépő nők külön alakulatokat alkothatnak, amelyek meghatározott küldetése van.

34.

A front valamennyi tagjának hűségesküti kell letennie.

35.

Az arcvonal jelszava: Király. Nemzet. Munka. Hit.

36.

A tagok felemel jobbkarral és „Sanatate” szóval üdvözlik egymást.

37. Az arcvonal központja az ország fővárosában van.

Egészségügyi offenzíva csendőrök segítségével

A falusi nép bizalmatlansága. — Sok beteg hétekig vár kezelésre, mert nincs elég kórház

Temestorontálmegye főorvosi hivatala most készítette el részletes jelentését az ősz folyamán a közegészségügyi miniszter által elrendelt egészségügyi offenzívának lefolyásáról. Az offenzíva során megállapították, hogy a megye területén mindössze csak Temesvárott, Lippán, Zsomboilyán, Nagyszentmiklóson és Buziáson vannak közkórházak, de ezeknek

a befogadóképessége a lakosság számára nyúló viszonyítva olyan csekély, hogy némely betegnek olykor hétekig kell várni,

amíg kórházi ágyat kaphat. Különösen nagy hiánytá érezni a tüdőbetegkórházaknak és a tüdőbeteg gondozóknak. A megyei főorvosi hivatal felterjesztést intézett a királyi helytartósághoz és kérte, hogy elsősorban kórházak és beteggondozók építésére gondoljon.

Az egészségügyi offenzíva során sok helyen a kellően fel nem világosított lakosság ellenzésével találkozott a vizsgálatot végző hatósági orvosok. Legtöbbször azonban elegendő volt a tájékoztató magyarázat, de szórvaosan előfordultak olyan esetek is, amikor az orvos csak községi rendőri, vagy

csendőri segédlettel mehetett be valamely községben egyes lakásokba.

Összesen 71.213 falusi lakásban jártak az orvo-

sok és azokban 251.000 embert vizsgáltak meg. A vizsgálat során igen sok olyan beteget találtak, akikről a hatóságoknak nem volt tudomása, holott azok bejelentése kötelező lett volna. Az ellenőrzés során 780 tüdőbajos, 242 maláriás, 280 vérbajos és 117 rákos eltitkolt beteget találtak. Ezekkel együtt a nyilvántartott népbetegségek számaránya Temestorontálmegyében a következő: 2300 tüdőbajos, 1700 vérbajos, 480 maláriás és 343 rákbeteg.

A heteken keresztül tartott ellenőrzés során az orvosok összesen 56.000 falusi kutat vizsgáltak meg. Megállapították, hogy

számos kút istálló és trágyagödörök közlében van,

ami által a víz megfertőződik. Intézkedés történt, hogy ezeken a bajokon segítsenek. Sok falusi kút beomlott, vagy pedig eliszaposodott. Összesen 2700 kutat hoztak használható állapotba. A közeljövőben a hatósági orvosok újból végigjárják a falvakat, hogy ellenőrizzék vajjon az elrendelt egészségügyi intézkedéseket az egyes házakban és udvarokban végrehajtották-e? A vizsgálat során 11.000 falusi lakást fertőtlenítették és most ezeket újból megvizsgálják.

SPORTSEMÉNYEK

Főlényes játék után ragyogó győzelmet aratott a román csapat Athénben

Románia B — Athén-Pireus vegyes 4:0 (1:0)

A román B. válogatott keleti turája során január 6-án, Vízkereszt ünnepén a görög fővárosban látszott, ahol az Athén-Pireus cím alatt kiállott görög válogatot felett pompás győzelmet aratott. A mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánult, úgy Athénben, mint Romániában is, mert ez volt a román csapat igazi tűzpróbája. A román együttes a következő összeállításban vette fel a küzdelmet:

Szadovszky — Duce, Lengher — Páll, Pop IV, (Rásinaru), Costea — Moldoveanu, Auer, Barátky, Reiter, Gica Popescu.

Nagy iramban indult a játék és a román csapat Auer és Barátky mesteri irányítása mellett azonnal támadólag lép fel. Barátky Auerhez játszik, aki Moldoveanunak adja a labdát. A fűrge szélső elhúzza a védelem mellett, beadását Reiter mellett Barátky elé játsza. A középsatár lövése nyomán már a 4-ik percben vezet a román együttes. 1:0. Ezután változatos játék alakul ki. A görög együttes gyors lefutásokkal operál, de a román védelem jól áll a lá-

bán. Pop IV. sokszor kihagy, ami bizonyos mértékben visszaveti a csapatot.

Szünet után Rásinaru áll be a csapat tengelyébe. A játék képe megváltozik és a román csapat veszi át a játék irányítását. Negyedóra ostrom után Auer lövése a hálóban köt ki. 2:0. Nagy főlényben játszik a román együttes és három perc múlva Reiter átadásából Barátky eredményes. 3:0. A 39-ik percben ugyancsak Barátky állítja be a végeredményt. 4:0.

A győztes román csapat minden egyes tagja tudása legjavát adta, mégis ki kell emelni Auer és Barátky észszerű játékát, akik a csapat irányításán kívül nagyszerűen használták ki a kínáló helyzeteket. Reiter teljesítményét sem érheti gáncs. Oroszlánrésze volt a helyzetek kidolgozásában. A csapat gyege pontja Gica Popescu és Pop IV. volt. Rásinaru jobbnak bizonyult elődjénél. Mérkőzés után a közönség lelkesen megtapsolta a román együttes tagjait, mert az elért győzelmet szép játékkal harcolták ki.

Heves küzdelmek a Bánát asztali-tenisz bajnokságán

A Temesvári Munkásatléták rendezésében kerültek lebonyolításra a Bánát bajnokságért vívott küzdelmek, amelyek nagyszerű küzdelmet hoztak. A versenyen a rendező egyesületen kívül az Ifjúsági Egyesület, a resicai UDR., valamint Aradról ifj. Prokopetz Emil, az Atlétkai Club versenyzője vettek részt. Eredmények:

Csapatverseny: 1. CAMT (Schrimpel, Volkman, Herskovits, Stamacsev, Popovici). 2. Ifjúsági Egyesület (László, Chambre I., Chambre II., Chambre III., Krausz). 3. UDR.

Férfi-egyes I. oszt.: 1. Herskovits CAMT, 2. Volkman CAMT., 3. Popovici CAMT. és Chambre II. Ifjúsági Egyesület.

Női-egyes I. oszt.: Häusler Maca CAMT. 2. Lakatos Mária Ifjúsági Egyesület. 3. Kolker Franci CAMT és Bernstein CAMT.

Vegyes-páros: 1. Häusler Maca—Popovici CAMT. 2. Lakatos testvérek Ifjúsági Egyesület. 3. Volkman—Kolker Franci CAMT.

Férfi-egyes II. oszt.: 1. Chambre III. Ifjúsági Egyesület. 2. Prokopetz CAA. 3. Regep UDR és Blaustak UDR.

Ifjúsági fiúk: 1. Chambre II. Ifjúsági Egyesület. 2. Herskovits II. CAMT. 3. Chambre III. Ifjúsági Egyesület és Prokopetz CAA.

Férfi-páros: 1. Petschowszky—Chambre II. Ifjúsági Egyesület. 2. Volkman—Herskovits CAMT. 3. Schrimpel—Popovici CAMT és Opeltz—Florut UDR.

A rendezés pontos és hibátlan menetét Popovici Mirceat illeti meg az elismerés.

Osszeállították az országos amatőr ökölvívó bajnokság műsorát

Az ökölvívószövetség rendelkezése szerint az országos amatőr bajnokságok előkészítéseket a kerületi bajnokságokat január 14—22. között kell lebonyolítani, mely után a kerületközi döntők következnek január 28—29-ikén a következő párosításokkal:

Alduna—Muntenia Bucurestiben.
Bánát—Olténia Temesváron.
Erdély—Bucovina Kolozsváron, vagy Cernautiban (véglegesen nincs eldöntve).
Moldova—Dobrogea Iasiban.

Az országos bajnokság döntőit Bucurestiben február 11—12. között rendezik meg az A. Crestine és Tinierlor, melyeken csak azok a minősített versenyzők indulhatnak, akiknek egyesületi affiliálva vannak és 1939-ik évi tagsági díjaikat kifizették. A tényleges versenyeken csak azok vehetnek részt, akiket az orvosi vizsgálat teljesen egészségesnek talál és a mérlegelésnél, nem haladják meg súlycsoportjuk határait.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

Sport hírek mindenfelől

Minimális vereséget szenvedett a Telefon Club csapata Lengyelországban. A bucarestii Telefon Club jégkorongcsapata lengyelországi portyája során a budapesti FTC együttesével ütközött meg, amelytől 1:0 arányú vereséget szenvedett.

A görög szövetség megtiltotta rendezni Athénben a Románia B-Ferencváros mérkőzést. Ismeretes, hogy a román B. válogatott Görögországban turázik és ugyancsak ott tartózkodik a Ferencváros csapata is. A görög szövetség szerette volna megrendezni a két csapat közötti találkozót. A magyar szövetség nem adott engedélyt a Ferencvárosnak, így a mérkőzés elmaradt.

Budge, mint profi is megállta a helyét. Budge szerdán játszotta első mérkőzését, mint profi játékos. A versenyt a newyorki Maddison Square Gardenben rendezték meg. A mérkőzés eredménye: Budge—Ellsworth Vines 6:3, 6:4, 6:2.

Jacob Felecan a fővárosban telepszik le. 1900 Felecan, a kolozsvári Victoria válogatott hátvédje Bucurestibe szeretné áttenni működési színhelyét, éppen ezért kérvényt intézett a szövetséghez, amelyben kérte, hogy biztosítsanak számára egy megfelelő állást, amely képzettségének megfelel. A kolozsvári játékos a kereskedelmi akadémiát végzett növendéke. Valószínű tehát, hogy Felecan a jövőben egyik fővárosi együttesben rugja a labdát.

Endreffy Iván is elutazik a TMAC csapatával. A temesvári munkásatléták a közel jövőben keleti turát bonyolítanak le. Ez alkalommal a temesvári csapat kölcsönkéri a Juventustól az aradi származású Endreffyt, akivel a csapat védelme lényegesen megerősödik. Néhány évvel ezelőtt, amikor az akkori TAC nagyszerű keleti turát bonyolított le, a temesvári csapat kapuját ugyancsak Endreffy védte.

Weisz a Kárpát FC együttesében. A nagybányai csapat vezetősége arra törekszik, hogy a nemzeti bajnokságban kivívott előkelő helyezést a csapat továbbra is megtartsa. Ezért az egyesület legutóbbi ülésén elhatározták, hogy a csapato: friss erővel erősítik fel. Hir szerint a nagybányai csapat vezetősége tárgyalásokat folytat Weisszal, a brailai DUIG nagyteljesítéssel csatárjátékosával, akit szeretne leszerződtetni.

FENNÁLLÁSÁNAK 45-IK ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPLI A NORVÉG KORCSOLYÁZÓ SZÖVETSÉG. A norvég korcsolyázó szövetség 1939-ben ünnepli fennállásának 45-ik évfordulóját. Ebből az alkalomból hatalmas gyorskorcsolyázó versenyt rendeznek a norvégok. Február 11-én és 12-én Norvégia válogatott csapata ellen egy „világ-válogatott” fog versenyezni 500, 1500, 5000 és 10 ezer méteres távokon.

A FERENCVÁROS GYŐZELME SZALONKI-KIBEN. A Ferencváros csapata görögországi turája során Vízkereszt ünnepén a szaloniki válogatottal ütközött meg, amelyet csak kemény harcban tudott legyőzni. Az első félidőben a csúszós talajú pályán a honi együttes tagjai jobban mozogtak és sikerült is a vezetést megszerezniük. Szünet után a pesti csapat főlénye egyre kidomborodott és végeredményben a mérkőzést 4:2 (1:2) arányban megnyerte.

ROMÁN VERSENYZŐK A MONTECARLÓI CSILLAGTURÁN. A nemzetközi autós csillagtura nevezési határidejének lejártával megállapítható, hogy Románia részéről három érvényes és szabályszerűen fogadott nevezés érkezett be, melyek a következők: Dimitrie Nicol, dr. T. Manicaride és Th. D. Grajdanescu. — P. Cristea, az 1936-ik évi győztes neve nem szerepel a nevezési listán, valószínű azonban, hogy Nicol ügyvéddel egy kocsiiban mégis elindul, mint kísérő. — Mindhárom román versenyző és még több külföldi Bucurestiből fog indulni. Az indulás a Királyi Automobil Club ellenőrzése mellett, január 17-én 13 óra 28 perctől kezdve fog megtörténni.

KÖNYVEK

* **RAFFY ADÁM: Heródes.** Raffy Adám új könyve úgy kezdődik, hogy Julius Cézár bevonul Alexandriába, Cleopatra segítségével elfoglalja Nagy Sándor városát és ezzel Róma számára megszerzi Egyiptomot. Ptolemaios serege körülzárja a Cleopatra szerelmében elmerülő római diktátort, akit Heródes ugyszólván az utolsó pillanatban szabadít ki szorongatott helyzetéből, új fordulatot adva Róma történetének. Az író regényében bemutatja egy páratlanul érdekes ember lelkét, aki az egymásra tudó események zajgása közepette irtózatos testi és lelki szenvedések s a sorsnak szinte megdöbbentő hanyattatásai között sem veszíti el erejét és céltudatos akaratát és végül király lesz; csak azt ne kérdezzük, hogy milyen áron... Eddigi ismereteink szerint kegyetlen, szörnyű ember volt Heródes. Raffy Adám nem tagadja ezt, de bravuros lélekfelemeléssel érteti meg hősnének lelkületét s tetteinek rugóit. Nemcsak a szörnyűségeket beszéli el, hanem a jót is feltárja s sokszor valóságos elbűvölő olvasóit a szerelmi és hatalmi vágy között tántorgó emberi cselekvések mesteri rajzával. Ahogy az író a Heródes körül rajzó néket jellemzi, ahogy a szerelemért lihegő férfinek szerelme beteljesüléseért folytatott irtózatos küzdelmeit festi, az már nem történelem, hanem a vérbeli ironnak mesteri munkája. Raffy Adám: Heródes című könyve Rózsavölgyi kiadásában jelent meg, 211 lei, fűzve 178 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Kolozsvár.

* **EMBER HONNAN INDULTAL?** Amilyen csillaga volt Bölsche a tudomány népszerűsítésének, a háboru előtt Európában, ugyanolyan, de sokkal fényesebben ragyogó csillag most Amerika és az egész világ egén Van Loon. Mert tudományt népszerűsíteni egészen különleges művészet. Ennek a művészetnek ma élő legnagyobb mestere kétségtelesen Van Loon. Legnépszerűbb az „Ember honnan indultal?” című munkája. Páratlanul megkapó kedvességgel mondja el ebben az emberiség technikai civilizációjának történetét: a ruházkodás, a lakás, a fűtés, a szerszámok, a közlekedési eszközök, az írás, a számolás, a világitás, stb., stb. feltalálását és fokozatos fejlődését, mindig az ősemberrel kezdve. A szerzőnek megrajzolt illusztrációi különösen kedvessé teszik a könyvet. Van Loon: Ember honnan indultal? dr. Fülöp Zsigmond fordításában, emegtegg rajzzal, illusztrációval, szép díszes kötésben 165 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Kolozsvár.

* **HUNYADY SÁNDOR: Nemes fém.** Nemes fém szikrázó ragyogása ömlik Hunyady Sándor új könyvéből. A nemes fém: Matild, a pénzfejedelem leánya, ki kereteit feszítő életének egy szépséges pillanatában, inkognitóját megőrizve, beugrik a koldus színésztruppa és rövid idő alatt az ország legelső sztárja, majd világhíresség lesz. A pesti bohémvilág remek tollal megrajzolt, alakjai, színészek, újságírók, éhenkórászok és milliommok, a mai társadalom egész keresztmetszete. Budapest, avilága és fénylése, derű és árnyék, minden együtt van ebben a nagyszerű könnyedséggel és káprázatos fordulatossággal megírt regényben, mely Hunyady Sándor elbeszélőművészetének egyik elgőbb példája. Hunyady Sándor: Nemes fém című kötete az Athenaeum Regénytárban jelent meg. Ára: köté 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Kolozsvár.

KÖZGAZDASÁG

A fűszerkereskedők a lisztforgalmi regiszter vezetése alóli mentesítést kérik

A módosítás nem kielégítő, mert könyvek nélkül nem állapítható meg a forgalom egyötöde

A Hivatalos Lapban megjelent a buza értékesítéséről szóló törvény módosítása, amely többek között módosítja a buzaértékesítő törvény 11. szakaszának d) bekezdését is. A módosi ás értelmében a jövőben annak a kiskereskedőnek, akinek lisztforgalma nem éri el a más cikkekből származó forgalma 20 százalékát, nem kell a napi lisztregisztert vezetni. Nem érinti ez az intézkedés az ugynevezett kis lisztregiszter vezetését, amelybe annak a kiskereskedőnek, aki zsákszáma veszi a lisztet, minden vételt be kell vezetni és a vásárlást jelenteni kell a pénzügyigazgatásnak.

A fűszerkiskereskedők a fent említett új intézkedés módosítását is kérik.

A lisztforgalmát ugyanis a számlákból könnyű

megállapítani, ellenben nehéz a kereskedő össz-forgalmának megállapítása. Ezt a körülményt egyébként már az illetékesek is felismerték akkor, amikor az ismert 200 lejes átalány lefizetése ellenében mentesítették a kiskereskedőket a pontos könyvvezetés kötelezettsége alól. Mivel a kiskereskedők nem kötelesek pontos könyvvitelt vezetni,

rendkívül nehéz megállapítani össz-forgalmukat és ezért a lisztforgalom arányának megállapítása kizárólagosan az ellenőrző közegek jóindulata átol függ majd,

Mindezekre való tekintettel a fűszerkiskereskedők azt kérik, hogy minden feltétel nélkül mentesítsék őket a napi lisztregiszter vezetésének kötelezettsége alól.

A mult félelvi buzaexport mérlege

A mult esztendő második felében 805.160 tonna buza került kivitelre, vagyis 16 ezer vagóval több, mint 1937. megfelelő felében. Az exportált mennyiségből 659.253 tonna buza erös- valutájú országokba ment, míg a gyöngye valutájú országok csak 145.907 tonnát vettek át. A nagyobb felvevők sorrendben a következők voltak:

Anglia	355.393 tonna
Németország	132.924 „
Hollandia	89.330 „
Svájc	86.410 „

A mult félelvi búzakampanyának jelentőséget és különös sikert kölcsönöz az, hogy

Románia vagóonként 10—12 ezer lejjel a világgiazi áron felül értékesítette a búzát.

Jelenleg Constantaban általában vagóonként 45 ezer lejt fizetnek, ami még mindig 3—4 ezer lejjel felül áll a világgiazi áron. Az elmúlt napokban az árak lényegesen emelkedtek. A mult év utolsó napjain a 77 kilogramos, 3%-os búzát cif Anvers 60 francia frankért, hasonló 78—79 kilogramos búzát ugyanoda 62 belga frankért adtak el januári szállításra.

Jelentékenyebb volt az emelkedés a tengeriben, amely elérte a vagóonkénti 42 ezer lejes árat, 17 százalékos nedvességgel, constantai rakodón. Az utóbbi napokban beállott 2000 lejes emelkedés annak tudható be, hogy a dunai szállítás megszűnt. Belföldön a száraz tengeri kilogramonként 4.80—5 lei árat ért el. A rozs szintén emelkedő tendenciát mutat, 59—60 fajsúlyú, 3 százalékos áruért januári szállításra cif. Regensburg 127 márkát fizettek. Emelkedés jelentkezik a tökmagban, amely franco Zsombolya 185 márkát fizettek a németek.

Huszezer vagon buza-feleslege van Csehországnak

Teljesen megváltozik a cseh külkereskedelmi mérleg.

Csehszlovákia határainak megváltoztatása gyökeres változást hozott Románia és Csehszlovákia gazdasági kapcsolataiban is. Csehszlovákia, mely eddig gabonát importált, most a gabonaexportor államok sorába lépett, ugyanekkor azonban elvesztette ama ipariainak jelentős részét, amelyeket Romániába exportáltak.

A megváltozott helyzetre jellemző a következő prágai híradás: Csehszlovákia, amely Romániából és Jugoszláviából jelentős buzaimportot vásárolt, vásárlásait beszüntette. A csehszlovákiai gabonamonopólium, amely 200 ezer tonna buzafelesleggel rendelkezik, 15 ezer vagont már el is adott Németországnak.

Ugyancsak a prágai jelentés közli azt is, hogy a csehszlovák köztársaság a jövőben kukoricán kívül más gabonaneműt nem fog importálni Romániából és így előreláthatólag rövidesen Csehszlovákia és Románia között a kereskedelmi szerződés, illetőleg az árucsereforgalmi keret felülvizsgálására sor kerül.

Miről tárgyaltak és miben egyeztek meg a német-angol ipari szövetségek megbizottai?

Legutóbbi londoni híradás alapján írtunk a huzamosabb ideje folyamatban levő angol—német kereskedelmi tárgyalásokról, amelyeknek az a céljuk, hogy a két ország békés uton rendezze külkereskedelmi kapcsolatát; s ezek közül elsősorban a délkelet-európai piacokkal való forgalmát. A Neue Züricher Zeitung most érdekes cikkben számol be ezeknek a tárgyalásoknak hátteréről és várható eredményeiről. Eszerint a tárgyaló felek angol részről a „Federation of British Industries”, német részről pedig a „Reichsgruppe Industrie” megbizottai voltak, akik természetesen mindenben az illetékes kormánykörök utasításai szerint jártak el. E tárgyalások az idézett lap szerint is annyira előrehaladtak, hogy január folyamán sor fog kerülni az egyes iparágak képviselőinek a részletkérdéseket is felölelő megbeszéléseire.

Az angol gyáripari szövetség közlést is tett a tárgyalások eddigi eredményeiről, hangoztatva, hogy nem csupán a kölcsönös kereskedelmi forgalom fellendítésének módjairól, hanem arról is szó van, hogy az exportrelációkban megegyezést hozzanak létre a két versenyző fél között. A közlés a továbbiakban lehetőséget lát a hivatalos tárgyalások megindítására is. Eppen ezért valószínűnek tartják, hogy a két kormány a jövőben nagyobb befolyást fog gyakorolni a tárgyalásokra, mint eddig tette. Emellett persze angol részről nem hagynak semmi kétséget az iránt, hogy adott esetben a rendelkezésre álló pénzügyi fedezetet igénybe fogják venni saját exporttörökvéseik előmozdítására.

London azonban bármilyen harci eszköz nélkül szívesebben látna a békés megegyezést, bár annak lehetőségéről konkrét kép még nem alakult ki. Az idézett lap szerint aligha lehet szó arról, hogy a két ország felossza egymás között az exportpiacokat, legkevésbé harmadik kereskedelmi partnerek rovására. Sokkal inkább képzelhető el a megegyezésnek olyan módja, hogy a német és az angol exporthányadot a különböző piacokon szabályozni fogják és esetleg le is rögzítik. A tárgyaló felek közt, hír szerint, szóba került az eddig alkalmazott versenyszabályoknak a gazdaságosság elvének szemmel tartásával való kiküszöbölése is, ami azonban az elgondolások szerint szintén nem rontaná le a többi exportállamok versenyfeltételeit a szóbanlévő piacokon.

— **Kölcsön a textiltölvények termelőinek.** A nemzeti textiltölvény tennap Bucarestben ílést tartott, amelyen elhatározták, hogy a textiltölvények termelési céljaira kölcsönt fognak kieszközölni a Nemzeti Földhiteltintézetől.

— **A BUZA FUVARDI KEZVEZMÉNYE.** Minisztertanácsi napló március 15-ig meghozza szabította az exportbuza 50 százalékos fuvarkezezményét.

— **Németország nem szed forgalmi adót a kivitel árú után.** A német kivitel mérleg feljavítása végett a német kormány Funk gazdasági miniszter kérelmére mentesítette a német kivitel ipari árucikkeket a forgalmi adótól.

Árfolyamok, gabonaárak

SZOMBAT, JANUÁR 7.

A hivatalos devizárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 28.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyaltatik. Dinár 2.89—3.05, pengó 25 és 26.50—27, német márka 38—39, felár nélkül.

A bászagi gabonapiac a tengeri irányzata szilárd, míg a többi gabonanemű irányzata megfelelő kereslet hiányában lanya. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 865, torontáli buza 80, időszerinti tengeri 800, örlöképes tengeri 315, zab 420, takarmányárpa 320, tavaszi árpa 380, korpa 270, ótkmag 780, új tökmag 650, muharmag 800, napraforgómag 350, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 720, nagymalmi liszt 740 lei százkilónként. A löheremag 18, a lucernamag 52 lei.

A vállalati befektetés amortizálása a mérlegekben

Az egyesadóról szóló törvény 31. szakasza szerint a vállalatok évenként 3 százalékot írhatnak le ingatlanuk, 5 százalékot az üzemi épületek és 15 százalékot a berendezések értékéből. Több vitás ügy került a bírói hatóság elé akörül, hogy a leirandó amortizáció melyik érték után számítható: az eredeti beszerzési érték avagy az előző évben készült mérlegben mutatkozó érték megfelelő százaléka után. A pénzügyminiszter — megfelelően az állandó bírói gyakorlatnak — „rendeletet” küldött, ki a pénzügyigazgatóságokhoz és abban kiemeli, hogy az értékalap mindenkor az eredeti beszerzési ár.

(=) **A korpa ára háromszáz lei.** A bászagi gabonapiac az árak nagyobbra változtatlanok és nagyobb üzlet nem tud kifejlődni a szállítólehetőségek hiányában. Egyedül a belföldi szükséglet részére van érdeklődés a tengeri iránt és az örlöképes tengeri ára 325—330 lei. A korpa 300 lei téli takarmányozási célokra. Temesi buza 385, torontáli buza 400 lei, zab 430, takarmányárpa 330, tavaszi árpa 380, muharmag 310, napraforgómag 370 lei, kismalmi liszt a 30—70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei.

A temesvári hadkötelesek katonai könyvecskéinek láttamozási sorrendje

A katonai könyvecskék 1938 évi láttamozása január nyolcadikán kezdődik és Temesvárot a belvárosi Tepes Voda tér 2 szám alatt, a városi kazamatákban történik a következők sorrendben: Január 6-án az 1911, 1912 és 1913 évfolyamhoz tartozó és A—L betűs katonakötelesek, január 9-én pedig ezen évfolyamhoz tartozó M—Z kezdőbetűs hadkötelesek jelentkeznek. Január 10. és 11-én az 1914, 1915 és 1916 évfolyamhoz tartozók jelentkeznek. Január 12. és 13-án az 1917, 1918 és 1919 évfolyamhoz tartozók láttamoztatják könyvecskéjüket. Január 14. és 15-én az 1920 évfolyamhoz tartozók kerülnek sorra. Január 16. és 17-én az 1921 évfolyam hadkötelesei jelentkeznek. Január 18. és 19-én az 1922 évfolyam hadkötelesei láttamoztatják könyvecskéjüket. Január 20. és 21-én az 1923 korszálybeliek jelentkeznek. Január 22-én és 23-án az 1924 évfolyamhoz tartozók láttamoztatják katonai könyvecskéjüket. Január 25. és 26-án az 1925 évfolyambeliek jelentkeznek. Január 27. és 28-án az 1926 korszálybeliek jelentkeznek. Január 29. és 30-án az 1927 évfolyambeliek jelentkeznek. Január 31-én és február 1-én az 1928 korszályhoz tartozó hadkötelesek tartoznak jelentkezni. Február 2-án és 3-án az 1929 korszálybeli hadkötelesek jelentkeznek. Február 4. és 5-én az 1930 évfolyambeliek jelentkeznek. Február 6-án és 7-én az 1931 korszálybeliek jelentkeznek. Február 8. és 9-én az 1932 évfolyamhoz tartozók láttamoztatják könyvecskéjüket. Február 10. és 11-én az 1933 korszályhoz tartozók jelentkeznek. Február 12. és 13-án az 1934 évfolyambeliek és február 14. és 15-én az 1935 korszálybeliek jelentkeznek. Az első napon az illető korszályhoz tartozó A—L betűs, a második napon pedig az illető korszályhoz tartozó M—Z betűs hadkötelesek tartoznak könyvecskéjük láttamozása érdekében jelentkezni.

Rádió

VASARNAP, JANUÁR 8.

Bucuresti. 8.30: Ritmikus torna, orvosi hírek, hang-
lemezek, háztartási tanácsok. 9.55: Harangzugás,
szentmiseközvetítés, szentbeszéd. 13: Időjelzés,
kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny.
13.55: Vidámóra. 14.10: Hírek. 14.30: A hang-
verseny folytatása. 15.20: Al. Lascarov Moldo-
vanu előadása. 15.35: Nic. N. Serbanescu énekel.
15.50: Valeriu Măgureanu előadása. 16.10: Lută
Iovită zenekara. 18: Időjelzés, időjárásjelentés.
18.02: Ghindă-jazzzenekar. 19: Orvosi krónika.
19.15: Hanglemezek. 20.10: A nemzet grája. 20.25
Hanglemezek. 21.20: Ziehrer: Csavargók című
operettjének közvetítése. 21.35: Hírek. 22.30:
Sporteredmények. 23.15: Hanglemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.40: Hírek. 10: Gö-
rögkatolikus istentisztelet. 11: Katolikus isten-
tisztelet. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 1.20:
Időjelzés, időjárásjelentés. 1.30: Operaházi zene-
kar. 2.05: Egészségügyi kalendárium. 3: Hang-
lemezek. 4: Mezőgazdasági félóra. 4.45: Szalonne-
nek. 5.30: Jókai humora. Felolvasás. 6: Heine-
mann Ede jazzzenekara. 6.40: Nyírő József elbe-
szélése. „A jobbagy”. 7.10: A magyar nyelv tis-
taságáért. 7.15: Karácsonyi Margit és Szegedy
Károly énekel, kísér: Vargás Károly és cigányze-
nekara. 8.05: Hírek. 8.20: Katonazenekar. 8.50:
Sporteredmények. 9: Az utolsó tekintetes ur. Vi-
dám hangjáték két részben. 10.40: Hírek, időjá-

rásjelentés. 11: Lovászi Ferenc és cigányzene-
kara. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.40:
Országos Postászenekar. 12: Hírek angol és fran-
cia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 11.15: Hanglemezek. 4: Szalonne-
nek. 5: Közvetítés Győrről. 8.20: Bölcseségek az uj-
esztendőre. Előadás. 9.55: Katonazenekar. 10.20:
Hanglemezek. 11: Időjárásjelentés.

Bécs. 20: Karének. 21.10: Operett-részletek. 23.30:
Szórakoztató és tánczene.

Belgrád. 19: Ének. 21. Népdalok és táncok. 23.15:
Csellózene.

Milánó. 18: Szimfonikus hangverseny. 22: Citera-
zene. 23: Szórakoztató hangverseny.

Strassburg. 19.05: Lemezek. 21: Tánczene. 22.50:
Lemezek. 23.30: Zenekari hangverseny.

HÉTFŐ, JANUÁR 9.

Bucuresti. 6.35: Ritmikus torna, orvosi hírek, reg-
geli hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Hang-
lemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport.
13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A
hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18:
Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Maria Diacon-
escu énekel. 18.22: Mandolin kvartet. 18.42: S.
Seidmann saxofónozik. 19: Tudományos krónika.
19.15: Szarvas kvartet. 19.45: Maria Marinescu-
Moreanu énekel. 20: Dr. Gh. Rădulescu-Calafat
előadása. 20.20: Szalonnekar. 21.05: Alex. Ho-
dos előadása. 21.25: A hangverseny folytatása.
22: Hírek, sport. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek.
23.15: Victor Predescu zenekara. 23.45: Hírek
külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. U-ána
étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Szórakoz-
tató történetek egy százötvenéves újságból. Fel-
olvasás. 11.45: Három királyok. Felolvasás. 1.10:
Dömötör Tibor hegedül. 1.40: Hírek. 1.55: Eör-
dögh János fuvalázik. 2.20: Időjelzés, időjárásje-
lentés. 2.30: Kiss Lajos és cigányzenekara. 3.35:
Hírek. 4: Élelmiszerek. 5.15: Diákkölés. 5.45:
Hírek. 6: Pancso Vladigerov zongorázik. 6.40:
A magyar nyelv tisztaságáért. 6.45: Az olasz
korporatív állam érdekképviseleti rendszere. Elő-
adás. 7: Nagy idő tanuja. Illyés Gyula csevegése.
6.30: Szalonnekar. 8.05: Hírek. 8.30: Puccini:
Bohémélet című operájának közvetítése. 9.50: Hi-
rek. 10.35: Hírek, időjárásjelentés. 11.30: Hi-
rek német és olasz nyelven. 11.40: Thaler Gyula
és Végh Mihály jazzzenekara. 12: Hírek angol és
francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.30: Német nyelvoktatás. 8.10: Sza-
lonzenekar. 8.50: Port Said. Borbély László út-
leírása. 9.15: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20:
Lakatos Flóris és cigányzenekara. 10.55: Időjárás-
jelentés.

Bécs. 21.10: Szlav-zene. 22: Dráma előadása. 23.30:
Szórakoztató és tánczene.

Belgrád. 19.50: Lemezek. 23.15: Tánczene.

Milánó. 18.15: Tánczene. 22.35: Kamarazene. 23.25
Varieté. 24.15: Tánczene.

Strassburg. 20.30: Orgonajáték. 21.30: Lemezek.
22.15: Lemezek. 23.30: Aida című opera elő-
adása.

Varsó. 20: Tarkazene. 22: Házizene. 23: Szimfóni-
kus hangverseny.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő, gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Házasság és Levelezés nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2 III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari. IV. kerület: March-traffic, Piata Külti. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Tele- fon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefr 13.

Oktatás

Mintegy 25 óra alatt megtanítom ro-
mánul eredeti módszeremmel. Ve-
gyen próba órát! Jelige „Nagyon ko-
moly” 2862

Alkalmazás

Szorgalmas minden keresetnek, je-
lentkezni délután 2—4-ig IV. Str.
Mircea Vodă 1. 565

Ügyes szőlőművelés, családok, aki pin-
céhez is ért és 6 hold szőlő megmun-
kálására vállalkozik, azonnalra keres-
tetik. Ajánlatokat Alexandru Giurita
notar comunai Bocsa-Română, jude-
tul Caras. 571

Ügyes szakácsnő
és
egy minden leány
jó fizetés ellenében, azonnali be-
lépésre kerestetik. — Cím: III.
Brâncoveanu 29. szám.

Főzni tudó bejárónőt keresek azon-
nalra két személy mellé. Róth III. Str.
Romulus 21. 569

Vidékre február 1-re házaspárt kere-
sünk, szakácsnő és inas teendőkre. Je-
lentkezni: Takács Genovéa, IV. Str.
Brătianu 13. 570

Állást keres

Mosást, vasalást, takarítást vállal
szorgalmas fiatalasszony. Cím a kiadó-
ban. 2848

Lakás

Hónapos szobák Lei 1.300-ért Splen-
did szállodában. 2886

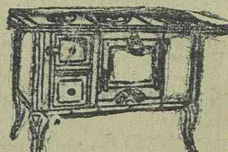
Ujjonnan épült házban szép egyszobás
konyha, kamra és W. C.-ből álló föld-
szinti lakás II. Str. Verde 36 alatt
(1-es villamos végállomásnál) febr-
ruár 1-re, vagy azonnalra kiadó. Er-
deklődni lehet II. Str. Dorobantilor
30. Telefon: 43—29. 564

Bútorozott szoba, fürdőszoba haszná-
lattal és esetleg teljes ellátással (két
személynek is) azonnalra kiadó. Cím
a kiadóban. 3529

Kiadó kapualatti bajárral bíró bú-
torozott szoba, fürdőszoba használat-
tal, kívánatra reggeli és ebéd koszt-
tal. Cím a kiadóban. 3530

A Banca Timisoarei épületében
modern
4 és 3 szobás lakás
és
egy üzlethelyiség
azonnal kiadó. Bővebbet a Banca
Timisoarei házközösségénél.

Modern takaréktűzhelyek

kiváló
minőségben.
Állandó
raktár
románcozott
és fekete
tűz-
helyekben

KÁLMÁN DEZSŐ
speciális takaréktűzhelyüzem
Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

Háromszobás földszintes lakást kere-
sek május 1-re a Belváros területén.
Ajánlatokat „Naposfekvés” jellegre a
kiadóba kérek. 568

Adás-vétel

Fűzős cipő 37-es női lábra, barna,
vagy fekete, csakis jó állapotban lé-
vő megvételre kerestetik. Cím a ki-
adóban. 3606

Kombinált szoba teljesen új dió furni-
ros eladó. Földi asztalos II. Str. S.
Barnutiu 80 a 2-es villamos megál-
lónál a sarkon. 563

Kombinált szoba, hálószoba használt,
olcsón eladó. Ardos IV. Str. Ion Ghi-
ca 4. 572

Rez biliárd asztalok, használt álla-
potban 6.000 leíért kaphatók. Érte-
kezni Károly Katz Str. Fröbl 47. 692

MERKLER BUTOR

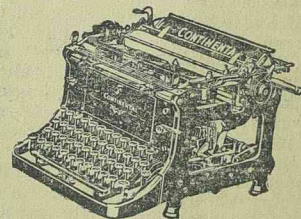
minőségben és árban

utolérhetetlen

Kérjük a címre figyelni! 1. ker.,
3. August-u. 1. sz. Neptun-fürdő
mellett

Külföldre

Kölcsön kapható 10.000—10 millióig
5—7 és fél százalékra bármilyen bé-
lokra, 1—30 éves törlesztésre. Bő-
vebb felvilágosítást ad: Credit Inter-
national Timisoara, III. Str. Ciprian
Porumbescu 31 szám. A katolikus
templomig a 6-os villamossal. 2841

CONTINENTAL

írógépek, számológépek

FELLENZ

írodagépek lerakata

Temesvár IV.,
Str. E. Gojdu 1. Telefon 22-66

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem, a jó édesapa,
após és rokon,

SOMOGYI GÁBOR

CFR nyugdíjas

elhalálózása alkalmával bennünket vigasztaló szavaikkal felke-
restek, drága halottunkat utolsó útjára elkísérték, virágadomá-
nyokkal az elhunyt emlékének kegyelettel adóztak, ezzel nagy
fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton hálás kö-
szönetünket.

A gyászoló család.